

Rekruttering af børn og unge til cykelsporten

Disciplinanalyser og afdækning af rekrutteringspotentialer

Marts 2018

Kristoffer G. Nielsen

Udviklingskonsulent B&U

Tlf 43 26 28 02 | Mobil 28 59 49 23 | kgn@dcu-cykling.dk

DANMARKS CYKLE UNION | Danish Cycling Federation

Indholdsfortegnelse

Resume	3
Indledning	6
Undersøgellesdesign	6
Del 1 - Kvantitative analyser	9
<i>Medlemsudvikling</i>	9
<i>Idrætsaktivitet blandt børn og unge</i>	10
<i>Disciplinfordeling</i>	11
<i>Licensindløsning</i>	13
Del 2 – Kvalitative disciplinanalyser	15
<i>MTB</i>	15
Træning	16
Rekruttering og fastholdelse	17
Løbstilbud som rekrutterings- og fastholdelsesgrundlag	18
Tværdisciplinært samarbejde	19
<i>BMX</i>	20
Konkurrencekultur	20
Træning	21
Rekruttering	22
Frafald	23
<i>Landevej</i>	23
Køn	25
Træning og kluborganisering	25
Rekruttering	26
Udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse	28
<i>Pigecykling</i>	28
Træning og motivation	30
Klub- og disciplinsamarbejde	30
Rekruttering	31
Del 3 - Tværgående analyser	32
<i>Alder</i>	32
<i>Køn</i>	33
<i>Rekrutteringspotentiale – Alder, køn og disciplin</i>	34
<i>Konkurrencekultur</i>	35
<i>Kluborganisering herunder trænere, forældre og frivillige</i>	36
<i>Samarbejde på tværs af disciplin og klub</i>	38
<i>Rekrutteringsinitiativer</i>	39
Løbstilbud til nybegyndere	39
Tidlig rekruttering	40
Forbilleder	40
Skolesamarbejde	41
Potentielle indsatsområder	42
Løbstilbud til nybegyndere	42

Klubudvikling	43
Frafald - Et alternativ til elitevejen målrettet teenagere.	44
Pigerekuttering	45
Rollemodeller	45
Skolesamarbejde	46
Rekruttering via netværk	46
Konklusioner	47
Litteratur	50

Resume

Formålet med denne rapport er at afdække discipliner-, køns- og aldersgrupper i DCU-regi med størst rekrutteringspotentiale i aldersspændet fra 0-18år. Rapporten udspringer af DIF strategisporet "Rekruttering af børn og unge", som har en målsætning om en stigning i antallet af B&U-medlemmer frem til 2021, og derfor er fastholdelse af eksisterende medlemmer ligeledes et omdrejningspunkt for nærværende undersøgelser. Klubbers medlemsindberetninger samt licensindløsninger er omdrejningspunkter i belysningen af de forskellige cykeldiscipliners nuværende tilstand, og centrale informanter indenfor de respektive discipliner inddrages ligeledes i rapportens analyser, med det formål at udfolde disciplinernes organisering og særegenheder yderligere. På baggrund af rapportens analyser præsenteres afslutningsvis en række potentielle indsatsområder, der fremadrettet kan sikre en medlemsvækst indenfor B&U-cykelsporten.

Medlemsfordelingen og disciplinanalyserne tegner et billede af, at MTB- og BMX-disciplinen appellerer mest til de yngre målgrupper(0-12år), mens landevejsdisciplinen appellerer mere til de ældre målgrupper i B&U-regi(13-18år). Årsager til disse aldersfordelinger kan bl.a. tilskrives sikkerhedsaspektet, hvor aktiviteter indenfor landevejsdisciplinen forudsætter at deltagerne er trafiksikre (9-10års alderen), og tilmed kan sikkerhedsspørgsmålet i det hele taget afholde forældre fra at sende deres børn til landevejscykling. Herudover indeholder BMX- og MTB-disciplinerne legende og tekniske dimensioner, som, i forhold til landevejsdisciplinens mere rene fysiske udfoldelse og konkurrencedimension, i højere grad må antages at appellere til de yngre aldersgrupper.

Piger udgør, set over alle disciplinerne, en minoritet (12-17%) i forhold til drengegrupperne, og en rekruttering af piger til cykelsporten, må, den generelle kønsfordeling taget i betragtning, derfor være et oplagt indsatsområde fremadrettet. Der tegner sig et billede af, at piger, i højere grad en drenge, lægger vægt på sociale og fællesskabsorienterede værdier i forbindelse med deres cykling. Initiativer der understøtter disse værdier er derfor centrale i forhold til den fremadrettede udvikling af pigecykling.

Når undersøgelsen af "Børn og unges valg af idrætsaktiviteter" i "Danskernes Motions og idrætsvaner, 2016" sammenholdes med den faktiske medlemsfordeling fra 2017, så tegner der sig ligeledes et billede af, at pige-grupperne indeholder et potentiale som endnu ikke er udnyttet. Samme undersøgelse indikerer tilmed, at der blandt specielt blandt teenagedrenge findes en interesse for MTB – en interesse som endnu ikke kommer til udtryk i medlemsantallet indenfor MTB-disciplinen, hvorfor denne målgruppe også fremadrettet bør være et område hvorfra rekruttering prioriteres.

Rapportens beskrivelser af forholdet mellem licensindløsninger og medlemsantal viser, at der indenfor alle disciplinerne er en stort antal medlemmer som ikke har indløst licens, og deres motivation til at være medlem af en cykelklub må derfor være en anden end konkurrencedimensionen, hvorfor at tilbud med et bredere sigte potentielt set bør udvikles. Denne iagttagelse bør dog fremadrettet udforskes yderligere, da den lille licensandel også kan være et udtryk for, at nystartede klubmedlemmer benytter sig af ikke-licenskrævende løbstilbud, eller at de ikke får fodfæste i klubberne og i sporten.

Indenfor alle discipliner er der en tendens til frafald i teenageårene, specielt blandt unge i 17-19års alderen. Frafaldet skyldes, ifølge flere af informanterne, samfundsmæssige forhold, som fra foreningernes side er vanskelige at dæmme op for, men alligevel tegner der sig et billede af en række årsager til frafald, som kan forbindes med miljøerne indenfor de respektive discipliner. Generelt set, så er en tiltagende elitær orientering den primære årsag til frafald, hvor en øget træningsmængde og et tiltagende fokus på konkurrence overskygger en mere legende og fællesskabsorienteret tilgang til sporten. Initiativer med et bredere sigte end en konkurrencemæssig orientering, kunne derfor ligeledes være et omdrejningspunkt, for at fastholde teenagere i sporten.

På baggrund af denne rapport's samlede undersøgelser, står det klart, at rekruttering til cykelsporten på B&U-niveau forudsætter, at klubberne i højere grad rustes til at modtage nye ryttere. Hvis en række rekrutteringsinitiativer sættes i søen uden at klubberne er motiverede eller har kapacitet til at modtage en række nye medlemmer, så vil udbyttet af disse initiativer, i form af nye ryttere, være begrænset. En revision og udvikling af DCUs uddannelsesstilbud står centralt i forhold til at kunne gennemføre en klubudvikling, idet der flere steder tegner sig et billede af mangel på trænere, hvilket begrænser klubbernes kapacitet i forhold til at kunne tilbyde differentierede træningstilbud til nuværende og nye medlemmer. Tilmed ligger der et udviklingsperspektiv i form af en strategi, der kan skabe en øget aktivering af forældre til klubmedlemmer, da disse oftest er drivkraften bag velfungerende B&U-miljøer.

Udstyrmæssigt er specielt landevejsdisciplinen og MTB-disciplinen økonomisk bekostelige, hvilket kan være en barriere for nye ryttere og deres forældre, og en større udbredelse af låncykler og udstyr i de enkelte klubber, er derfor et indsatsområde, som fremadrettet kan facilitere klubbernes arbejde i forhold til rekruttering af nye ryttere. Dog bør man ikke nødvendigvis tage for givet, at alle klubber nødvendigvis kan se en fordel i at ekspandere deres B&U-afdelinger og ændre på en velfungerende struktur, og der kan derfor vise sig at ligge en opgave i, at synliggøre incitamenter til at gennemføre klubudviklingsinitiativer over for klubberne.

Ovenfor nævnte indsatsområder spænder bredt, og en fremtidig indsats bør fokuseres yderligere, når rapportens målsætning om at afdække discipliner med størst rekrutteringspotentialer tages in mente.

Trafiksikkerhed står som en uomgængelig præmis i forhold til disciplinernes potentiale – specielt i de yngre årgange - og MTB og BMX er derfor de mest tilgængelige discipliner i dette perspektiv. Tilmed er specielt BMX, og til dels MTB, de udstyrmæssigt mest tilgængelige discipliner, og sammenholdt med den førnævnte interesse for MTB blandt børn og unge, så må disse discipliner vurderes til at have størst potentiale i forhold til rekruttering. Indsatsen indenfor disse discipliner bør orientere sig mod børn op til teenagealderen, da disciplinerne viser sig at appellere mest til denne aldersgruppe, og samtidig går disciplinerne i deres udformning hånd i hånd med ATKs anbefalinger i forhold til træning i den præpubertære alder. Der tegner sig et billede af, at de primære udfordringer inden for disse discipliner ligger i forhold til klæde klubber på til at kunne rumme en række nye medlemmer, så derfor bør indsatsen i høj grad orientere sig mod klubudvikling, i form af at blive bedre til at inddrage frivillige i klubarbejdet samt i at udvikle trænerkompetencerne i klubberne.

Indledning

Nærværende rapport tager udgangspunkt i strategiaftalen mellem Danmarks Idrætsforbund(DIF) og Danmarks Cykle Union(DCU), og omhandler det specifikke strategispør – ”Rekruttering af børn og unge”, hvor målet er en stigning i antallet af medlemmer(8-20år) frem til 2021. Rapporten vil redegøre for DCUs medlemsudvikling indenfor dette aldersspænd, samt den nuværende fordeling af medlemmer på forskellige discipliner, herunder kønsmæssig og aldersmæssig fordeling. Efterfølgende vil de forskellige discipliner under DCU blive udfoldet yderligere med henblik på at identificere særegne karaktertræk for de enkelte discipliner. Målet med rapporten er, på baggrund af den nuværende medlemsfordeling og disciplinanalyserne, at identificere specifikke discipliner, køns- og aldersgrupper med et stort rekrutteringspotentiale. Med en målsætning om en stigning i antallet af B&U-medlemmer, så vil fastholdelse af eksisterende medlemmer ligeledes være en faktor, som vil blive underlagt analyser, hvor målgrupper med risiko for frafald vil blive identificeret. Tilmed vil eksisterende undersøgelser indenfor området blive inddraget, med det formål at kvalificere analyserne i forhold til den samfundsmæssige udvikling, hvor børn- og unges idrætsvaner samt foreningernes organisering er væsentlige faktorer, som må antages at øve en væsentlig indflydelse på medlemstallene. Rapporten stræber efter at besvare følgende problemfelt:

Hvilke discipliner, køns-, og aldersgrupper i spændet fra 0 til 18år indeholder de største rekrutteringspotentialer i DCU-regi, og hvilke målgrupper har størst risiko for frafald?

Undersøgellesdesign

Rapporten tager udgangspunkt i data hentet fra det Centrale Forenings Register (via DIF), hvor DCUs medlemsantal og klubfordeling opstilles over tid, med henblik på at kunne identificere de aktuelle forudsætninger for rekruttering og medlemsvækst. Tilmed inddrages DCUs medlemsindberetninger fra 2017. I disse datasæt selekteres den specifikke målgruppe 0-18år, med henblik på at kunne isolere medlemsudviklingen i B&U-regi.

Databehandlingen tager udgangspunkt i DIF-alderskategorierne 0-12år og 13-18år, da det er disse som foreningernes medlemsindberetninger genereres ud fra, og det vurderes, at disse to kategorier tilnærmelsesvis kan overføres til strategispørets målsætning i 8-20års spændet. Denne vurdering af undersøgelsesernes validitet er lavet på baggrund af, at det indenfor DCUs discipliner er usædvanligt at støde

på medlemmer som er yngre end 8år (dog kan BMX vise sig at være en undtagelse), mens de 19-20årige i DCUs discipliner formodes at være underlagt elite- eller breddecykling på seniorniveau.

Medlemsindberetningerne giver en fordeling af medlemmer i de forskellige klubber under DCU, men der findes ikke en database, der kan selektere ud fra disciplin. Derfor er en sådan selektion gennemført manuelt, hvor klubber er fordelt ud fra en vurdering af klubbens primærdisciplin. Størstedelen af klubberne er fordelt ud fra klubnavn, men ved tvivlsspørgsmål er forhåndsviden, internetsøgninger og personer med kendskab til de forskellige discipliner inddraget. Da en del klubber er involveret i andre discipliner udover deres primærdisciplin, så rummer denne disciplininddeling i praksis en vis usikkerhed i forhold til validiteten. Dog kan fordelingen give et overordnet billede af hvilke discipliner som DCUs medlemmer fra 0-18år er engageret i, og tilmed et overbliksbillede af, hvordan den aldersmæssige og kønsmæssige fordeling falder ud i de forskellige discipliner.

Med udgangspunkt i den kvantitative tilgang beskrevet ovenfor, så gennemføres efterfølgende en række kvalitative nedslag i de enkelte discipliner. Dette foregår således, at en række centrale personer indenfor deres respektive discipliner interviewes, med det formål at afdække de specifikke discipliners overordnede tilstand på B&U-niveau - herunder faktorer som organisering, popularitet i forskellige alders- og kønssegmenter, trænings- og konkurrenceform, samt eksisterende og potentielle tiltag i forhold til rekruttering og fastholdelse indenfor disciplinen. Ovennævnte interviews optages og gennemføres med udgangspunkt i en semistruktureret interviewguide, hvilket medfører, at der under interviewseancen ikke stilles stramt strukturerede og standardiserede spørgsmål, der fastlåser interviewpersonen til at svare i en bestemt retning. Dog opstilles en række temaer og underordnede spørgsmål i interviewguide, som anvendes til at målrette samtalerne (Kvale & Brinkmann, 2009: 45). Temaer og underspørgsmål søges afdækket på tværs af discipliner, med henblik på efterfølgende at kunne sammenholde de forskellige discipliner, men samtidig tilpasses den enkelte interviewguide i en vis grad, med det formål at afdække den enkelte disciplins særegenhed. Efterfølgende transskriberes og anonymiseres de gennemførte interviews, og underkastes en ny kategorisering og en meningskategorisering, med det formål at udlede signifikante udsagn og strukturer i informanternes udtalelser (Creswell, 2013: 192-193). Disse tematikker sammenholdes med rapportens undersøgelsesfelt, for til sidst at blive knyttet sammen i deskriptive udsagn (Kvale & Brinkmann, 2009: 228). Tilmed besøges eksemplariske B&U-klubmiljøer undervejs i udarbejdelsen af denne rapport, og udbyttet af disse besøg til inddrages til at understøtte rapportens øvrige undersøgelser.

De kvalitative undersøgelser vil dernæst udfoldes i tværdisciplinære analyser i rapportens Del 3, hvor gennemgående temaer, men også nuancer og forskelle mellem de forskellige discipliner vil blive identificeret. Tilmed vil elementer fra rapportens kvantitative undersøgelser inddrages i disse afsnit. Rapporten vil afslutningsvis opstille et bud på discipliner, køns- og aldersgrupper som vurderes til at have størst rekrutteringspotentialer. Tilmed vil målgrupper med tendens til frafald blive identificeret, med henblik på fremtidige fastholdelsesinitiativer.

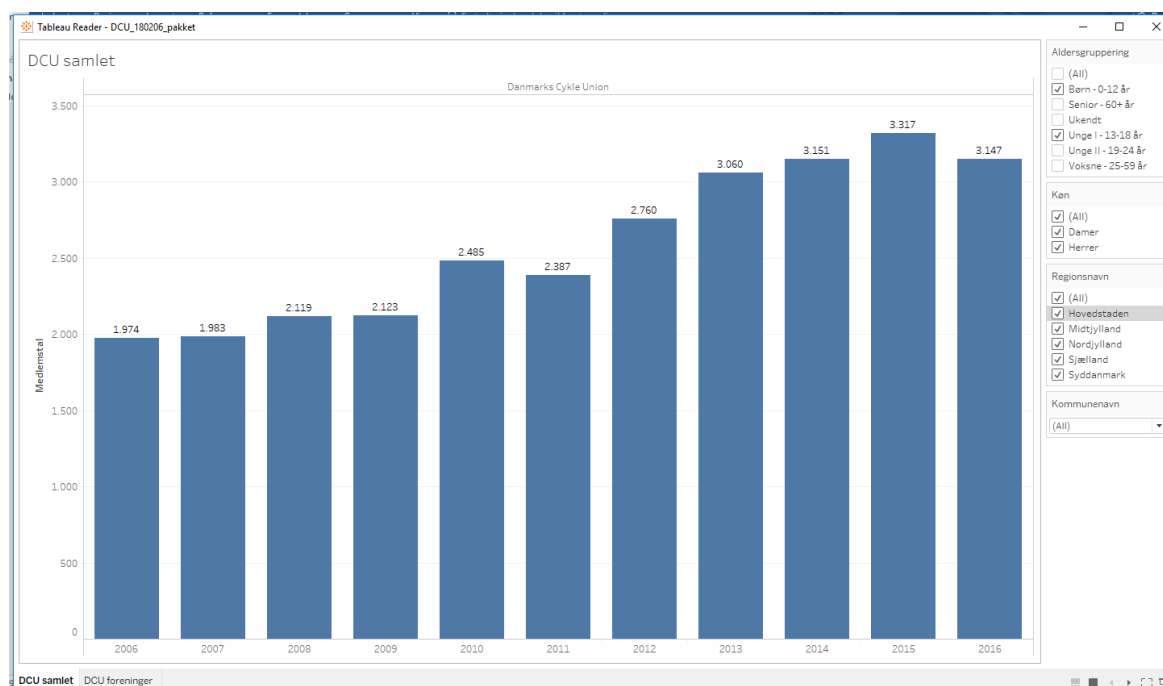
Den valgte metodiske tilgang, hvor informanter med en central placering indenfor de respektive discipliner inddrages, medfører, at undersøgelsesernes reliabilitet indeholder en vis usikkerhed, da informanterne udtaler sig om specifikke forhold indenfor deres discipliner, som de ikke nødvendigvis har en direkte berøring med. En styrkelse af undersøgelsesernes reliabilitet kan sikres gennem en mere omfangsrig inddragelse af informanter indenfor de respektive discipliner, da repræsentanter fra de specifikke klubmiljøer givetvis vil kunne bidrage med mere nuancerede beskrivelser af specifikke forhold. Dog må de inddragede informanter siges at være placeret i centrale positioner indenfor deres felt, og deres udsagn har derfor en markant udsigelseskraft, som med denne rapportens omfang og ressourcer in mente, må vurderes til at være den mest hensigtsmæssige metodiske tilgang (Ibid:278).

Del 1 - Kvantitative analyser

Medlemsudvikling

Ifølge DIF-analysen "Cykelsporten I Danmark" har sporten igennem de seneste 15-20 år været i fremgang, hvilket kommer til udtryk ved en øget deltagelse i cykelsportsaktiviteter og ligeledes en stigning i antallet af medlemmer og foreninger under Danmarks Cykle Union(DCU)(Fester, 2014: 7, 13-16).

Med denne analyses ærinde omkring børn og unge i DCU-regi, så er det værd at notere sig, at B&U-medlemmer i 2016 udgør ca. 10% af DCUs samlede medlemsantal (3.147 af 32.345) - en procentdel som har været relativt konstant siden 2006, og fortsat er på ca. 10% ifølge 2016-medlemsindberetningerne. Således kommer den generelle medlemsvækst fra 2006-2016 i DCU-regi også til udtryk i B&U-klasserne, som er vokset med 37% i samme periode.

BMX blev indlemmet i DCU fra 2017, og medlemstal fra denne disciplin, er derfor ikke inkluderet i ovenstående 2016 medlemstal. I de nyligt afsluttede medlemsindberetninger fra 2017(pr. 1/3-18) udgør DCUs samlede medlemstal nu 32.997, hvilket er en stigning på ca 2% i forhold til 2016-medlemstallene (32.345). Denne vækst kan tilskrives inklusionen af BMX i DCU, da disciplinen har 1493 medlemmer, og hvis disse renses fra 2017- medlemstallene, så er der tale om et fald på 841 medlemmer i forhold til 2016. I

BMX-disciplinen udgør 0-18års aldersgrupperne i 2017 hele 1200 af de 1500 medlemmer, og i hele DCU udgør de 0-18årige i 2017 i alt 4261 medlemmer ud af de 32.997, svarende til 13% af den samlede medlemsmasse. Hvis BMX B&U-tallene renses fra de øvrige B&U-medlemstal, så er der i 2017 86 færre medlemmer end i 2016.

	2016	2017	Vækst/fald	%
Total antal medlemmer	32.345	32.997	+652	+2%
Total antal medlemmer uden BMX	32.345	31.504	-841	-2,6%
Total antal medlemmer B&U (0-18år)	3.147	4.261	+1.114	+35,4%
Total antal medlemmer B&U (0-18år) uden BMX	3.147	3.061	-86	-2,7%

Nedgangen på 86 B&U medlemmer fra 2016 til 2017 (når der ses bort fra BMX medlemmer) er værd at bemærke, men isoleret set bør denne nedgang ikke anses som værende alarmerende. Sammenholdt med nedgangen fra 2015 til 2016 så kan der dog potentielt set være tale om en tendens, der ligeledes kommer til udtryk i medlemsnedgangen fra 2015-17 i de samlede medlemstal. Årsagen til det faldende B&U-medlemstal kan dog skyldes, at store årgange rykker op i en ældre aldersgruppering, men nedgangen er alligevel værd at notere sig, når de 10års stabile stigning i antallet af B&U-medlemmer frem til 2015 tages i betragtning.

Idrætsaktivitet blandt børn og unge

I "Danskernes motions- og sportsvaner 2016" pointeres det, at der er en tendens til en tilbagegang i generel idrætsdeltagelse blandt de yngre generationer, hvor især de ældre børn skiller sig ud ved at være mindre idrætsaktive end yngre børn¹(Pilgaard & Rask: 2016, 12-14). At kæde den mindre medlemsnedgang fra 2015-2017 i DCU B&U sammen med denne tendens vil være en forhastet konklusion, men tendensen til et øget fravalg af idrætsaktiviteter blandt unge kan potentielt set udvikle sig til en udfordring i fremtiden i forhold til rekruttering og fastholdelse af B&U-medlemmer i DCU-regi. Dog er det værd at bemærke, at den generelle nedgang i tilslutningen til idrætsaktiviteter ikke kommer til udtryk i f.eks. MTB, der som en af de eneste aktiviteter viser en øget tilslutning over de seneste 5år(Pilgaard & Rask: 2016, 20). Når DCUs

¹ Respondenter er adspurgt om generel deltagelse i idrætsaktiviteter – ikke nødvendigvis foreningsidræt.

discipliner isoleres i ovenstående undersøgelse, så er MTB den klart mest dyrkede disciplin blandt børn og unge med 3%, mens BMX og Landevejscykling begge dyrkes af 1% (Pilgaard & Rask, 2016: 18).

%	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	7-9år	10-12år	13-15år
Mountainbike	3	6	1	2	4	5
BMX	1	2	0,4	2	2	1
Landevejscykling	1	2	1	1	0,3	2

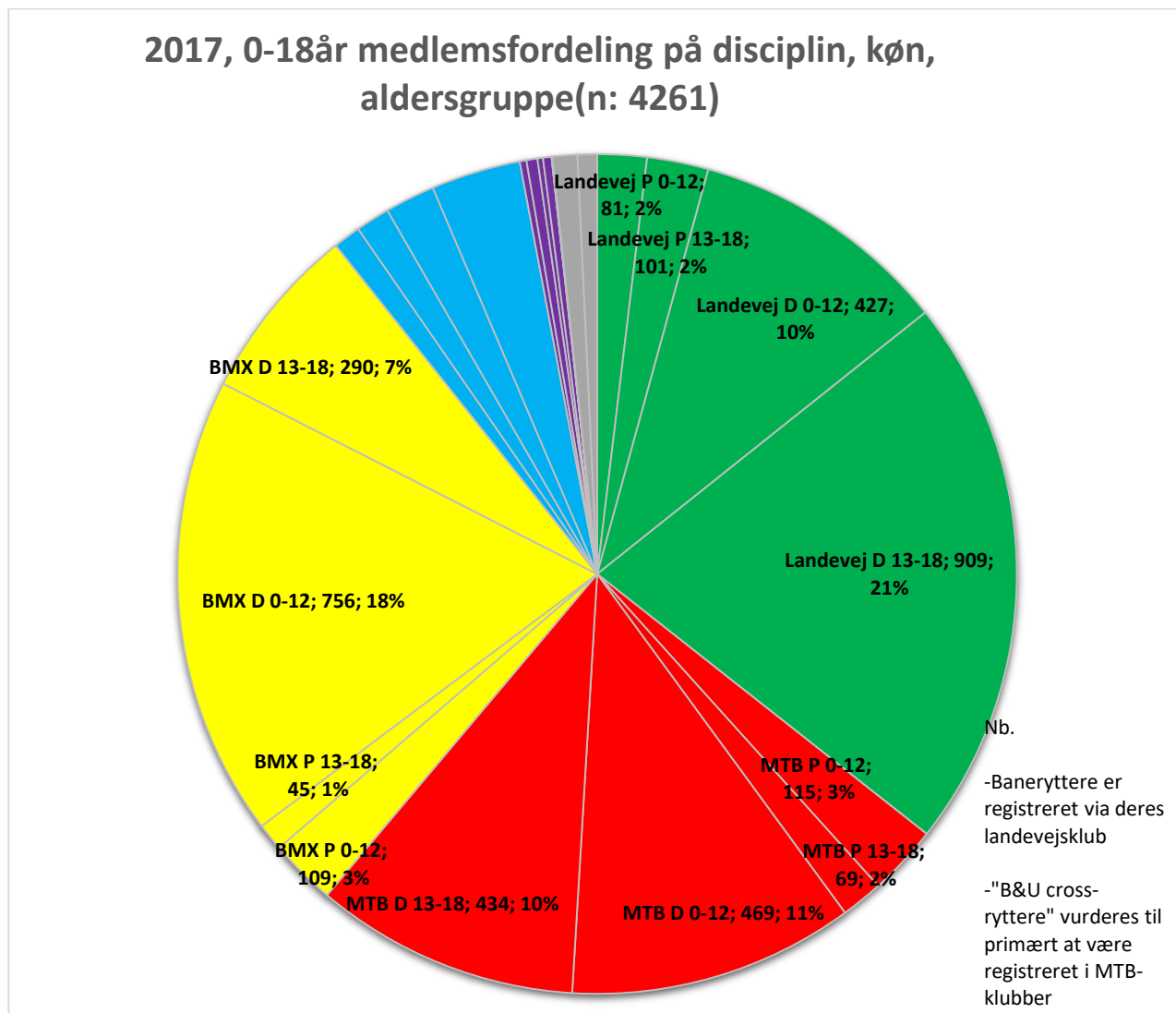
Tabel 5: Børns valg af aktiviteter viser et meget traditionelt billede (pct.) (Pilgaard & Rask: 2016, 18).

Således kan MTB ansues som at være den disciplin, der er suverænt mest udbredt blandt ungdommen, hvilket kan hænge sammen med, at MTB-cykler er den type cykel, der er mest udbredt blandt børn til hverdagsbrug. Derfor må den udstyrsmæssige barriere i forhold til rekruttering også være mest overkommelig ved rekruttering til MTB-disciplinen, da det er muligt at gøre sig gældende på sin skolecykel i begynder-MTB i klubregi. Hvor vidt ovenstående fordeling af børn og unges deltagelse i idrætsaktiviteter ligeledes kommer til udtryk i DCUs B&U-medlemsfordeling vil blive vurderet senere i denne rapport, med henblik på at kunne identificere potentielle selvorganiserede idrætsudøvere, og deraf discipliner, køn og aldersgrupper med et rekrutteringspotentiale.

Disciplinfordeling

Klubberne under DCU kan i grove træk opdeles i tre discipliner; Landevej, MTB og BMX. Herudover er enkelte Triathlon-klubber og enkelte Trial-klubber at finde under DCU samt en vis mængde motionsklubber, hvor disciplintilhørsforholdet er vanskeligt at identificere. Herudover er det værd at bemærke, at landevejsklubber og MTB-klubber må vurderes til i en vis grad at have et overlap i aktiviteter, hvor landevejsryttere også benytter sig af MTB-træning, eller løb, og omvendt. Ligeledes antages det også, at motionsklubberne primært dyrker MTB- og landevejscykling. Der findes ikke deciderede baneklubber, men ryttere der træner og/eller kører løb på bane, har typisk et klubtilhørsforhold i en landevejsklub. BMX-disciplinen er historisk set, og i sin sportslige udformning, markant anderledes end hovedparten af DCUs discipliner, og udøverne antages derfor ikke at være tilknyttet andre DCU-discipliner. Cykelcross-disciplinen har i de seneste år oplevet en opblomstring, på trods af at der ikke findes specifikke cykelcross-klubber, og det vurderes, at hovedparten af B&U-crossudøverne er registreret i MTB-klubber.

Nedenfor er DCUs 2017 medlemsfordeling i 0-18års spændet opstillet, hvor medlemsantal på baggrund af køn, alder og disciplin fremgår. Disciplinopdelingen er lavet ud fra en vurdering af klubbens primærdisciplin, hvorfor fordelingen må anskues med en vis usikkerhed.

I ovenstående diagram fremgår det, at Landevej, MTB og BMX er de discipliner hvor hovedparten af DCUs B&U-medlemmer er engageret, mens motions-(lyseblå), triathlon-(lilla) og trialklubber(grå) udgør et begrænset antal medlemmer. Disse disciplinfordelinger, herunder køns- og aldersfordeling, vil senere i denne rapport blive udfoldet yderligere.

Licensindløsning

Herunder sammenholdes antallet af søgte licenser i 2017 indenfor de tre primærdiscipliner med antallet af medlemmer i samme discipliner, med henblik på at tegne et billede af, hvor udbredt løbsdeltagelse er i de forskellige discipliner, herunder i bestemte aldersklasser og kønsgrupper. Licensklasserne i de respektive discipliner er lagt sammen, for at kunne sammenholdes med medlemsindberetningernes 0-12års- og 13-18års-kategorier.

Landevej	Licenser	Medlemmer	%
Alle tom. U19	593	1518	39%
0-12år p/d	155	508	31%
13-18år p/d	438	1010	43%
U11d	127	427	30%
U13d			
U15d	404	909	44%
U17d			
U19d			
U11p	28	81	35%
U13p			
U15p	34	101	34%
U17p			
U19p			
BMX	Licenser	Medlemmer	%
Alle tom. U19	497	1200	41%
0-12år p/d	316	865	37%
13-18år p/d	181	335	54%
Drenge			
d 0-12år	280	756	37%
d 13-18år	150	290	52%
Piger			
p 0-12år	36	109	33%

p 13-18år	31	45	69%
MTB	Licenser	Medlemmer	%
Alle tom. U19	199	1087	18%
0-12år p/d	50	584	9%
13-18år p/d	149	503	30%
U11d	37	469	8%
U13d			
U15d	126	434	29%
U17d			
U19d			
U11p	13	115	11%
U13p			
U15p	23	69	33%
U17p			
U19p			

I ovenstående oversigt springer den relativt lave andel af medlemmer med licens, set over alle tre discipliner, i øjnene, hvor specielt den begrænsede andel af medlemmer med licens indenfor MTB-disciplinen udmærker sig. Dog bør licensfordelingerne anskues med en vis usikkerhed, da det nuværende licenssystem medfører, at rytterne registreres i den disciplin, som de først søger licens i. Dette betyder, at landevejs- og MTB-ryttere kan være registeret blandt de 56 cross og banelicenser som er indløst i 2017. For at imødekomme denne usikkerhed er de 56 ryttere manuelt overflyttet til enten landevej eller MTB-licens i ovenstående skema, på baggrund af forhåndsviden om de enkelte ryttere eller gennem inddragelse af repræsentanter indenfor MTB- og landevejsdisciplinerne. Senere i denne rapport vil ovenstående fordelinger blive sammenholdt med den øvrige præsenterede data, samt de udfoldede disciplinbeskrivelser, med henblik på at tegne et billede af kulturen omkring løbsdeltagelse indenfor de enkelte discipliner, samt at identificere årsager og eventuelle indsatser i forhold til løbstilbud indenfor de respektive discipliner.

Del 2 – Kvalitative disciplinanalyser

Herunder vil de tre hoveddiscipliner, samt et specifikt fokus på pigecykling, blive behandlet. I de efterfølgende tværgående analyser vil perspektiver, der går igen på tværs af discipliner, og som er relevante i forhold til rekruttering og fastholdelse, blive præsenteret.

Analyserne herunder tager udgangspunkt i samtaler og interviews med centrale informanter indenfor deres respektive discipliner, og tilmed understøttes analyserne af samtaler og observationer foretaget i repræsentative B&U-miljøer indenfor de forskellige discipliner.

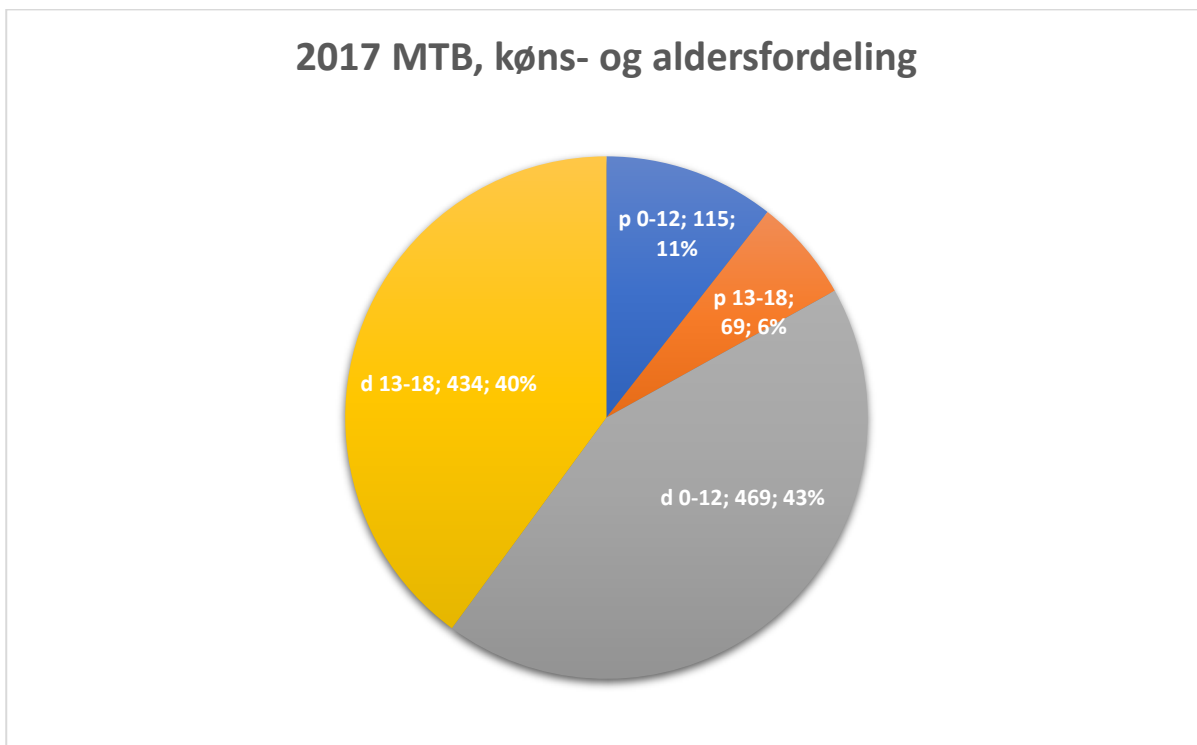
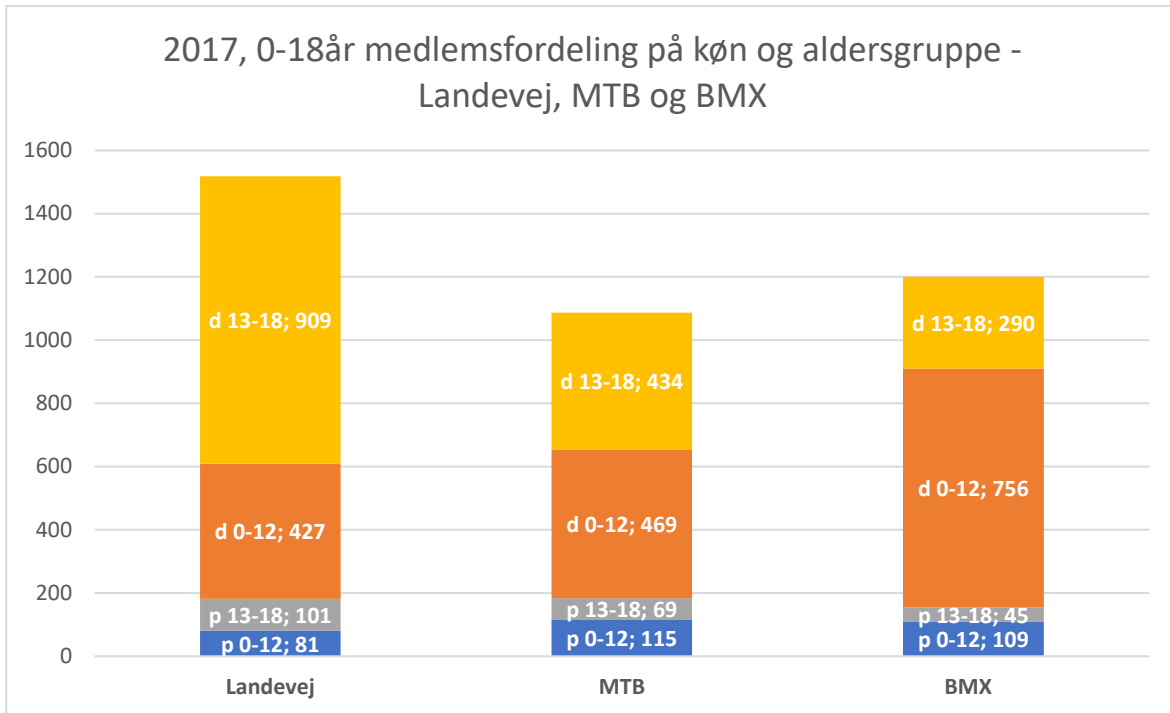
MTB

MTB-informant 1(M1) og MTB-informant 2 (M2) beskriver B&U MTB som havende gennemgået en væsentlig udvikling igennem de seneste 10år, hvor der specielt fra opstarten af en B&U MTB cup i 2008-2009 er sket en stigning i antallet af medlemmer (M2, 20:00). Cuppen kan dog ikke tilskrives medlemsvæksten alene, men et omfattende klubarbejde og en generel interesse for sporten er fremtrædende årsager. De store aldersgrupper er fra 6-7-8års alderen og op til og med U17, hvorefter der er et frafald. Et frafald er dog svært at identificere, da eksempelvis U15, U17 og U19-klassen vokser år for år, da store klasser er på vej op, så selv med et frafald er der fortsat vækst i alle aldersgrupper (M1, 19:00). Væksten har medført, at der i flere af de store klubber i perioder har haft medlemsventelister for B&U.

Det generelle indtryk er, at der sker rigtig meget ude i klubberne i øjeblikket, og sammenlignet med landevejsdisciplinen, så har MTB en fordel i kraft af at man kan starte allerede i 5-6års alderen- måske endnu tidligere på løbecykel - end hvor landevejen kræver at man er først er trafiksikker, dvs. fra 8-10års alderen (M1, 9-10:20).

M1s umiddelbare vurdering er, at der er flere piger der kører MTB end der er piger der kører landevej. Denne formodning bliver til dels bekræftet af medlemsregistreringernes kønsfordeling nedenfor, hvor andelen af piger i MTB-klubber overstiger antallet af piger i landevejsklubber i 0-12års aldersspektret, hvorimod der er en overvægt af piger på landevejen i 13-18års aldersgruppen. Pigers valg af MTB frem for landevej tilskrives M1 miljøet i MTB, uden at specificere det nærmere, mens M2 har et bud på årsagen. I MTB-klubben, hvor han er engageret, er pigerne i B&U-afdelingen stort set uden undtagelse, døtre af det voksende antal kvindelige medlemmer af klubben (M2, 11-14:00).

Træning

MTB-disciplinen kan grundlæggende beskrives som værende leg, hvor man bruger naturgivne udfordringer i skoven og udvikler tekniske færdigheder, om man er barn eller voksen. Fokus flyttes fra den fysiske udfoldelse til et fokus på teknik, hvor balance og koordination spiller ind, hvilket i højere grad understøtter

et legende element, hvilket overskygger den fysiske belastning. At denne leg kan foregå i trafiksikre omgivelser gør, at børn, unge og deres forældre kan finde MTB-disciplinen attraktiv.

Blandt de personer, som har været igennem DCUs træneruddannelser, herunder ATK, er der ifølge M1 en overvægt af MTB-trænere, og han har en fornemmelse af, at de trænere der er ude i klubberne er kompetente, i forhold til det niveau de arbejder på. Trænerne er ofte kendetegnet ved også at være forældre, til nuværende eller tidligere B&U-ryttere (M1, 30:00). M2 beskriver hvorledes de har uddannet trænere i hans klub, via DCU-uddannelsestilbud, hvilket han anser som værende et tilbud, som er for meget orienteret imod at arbejde med eliteudøvere, hvorfor de rammer forbi i forhold til bredde- og B&U-målgrupperne. At DCUs uddannelsestilbud i øjeblikket ikke er velfungerende, medfører at antallet af uddannende trænere i klubben er faldende. Dette må antages at være en generel tendens i klubberne, og DCUs uddannelsestilbud bør, ifølge M2, tages op til revision, da det ikke giver mening eksempelvis at rekruttere nye B&U-medlemmer, uden at have uddannede trænere til at tage imod dem (M2, 31:00). Derfor bør første skridt i forhold til at rekruttere flere B&U til MTB være, at sørge for at klubberne er rustet til at modtage flere nye medlemmer, eksempelvis gennem en specifik B&U-træneruddannelse (M1, 1.07:00).

Rekruttering og fastholdelse

M2 beskriver, hvordan de i hans klub har oplevet en stabil vækst i antallet af B&U medlemmer, primært som følge af, at voksne klubmedlemmer tager deres børn med i klubben. De har ikke gjort noget aktivt for at opnå en medlemsvækst, men har brugt en mund-til-mund metode, og opfordret eksisterende medlemmer til at tage venner og bekendte med i klubben. Tilmed har man indgået et tværdisciplinært samarbejde med de forskellige cykelklubber i nærområdet, hvilket gør, at medlemmerne har fået varierede træningstilbud og et fællesskab på tværs af klub og disciplin (M2, 1-4:00).

Omfanget af rekrutteringsaktiviteter i landets MTB-klubber anser M1 som værende begrænset, nogle steder bevidst, da man i mange klubber allerede har mange B&U medlemmer og ikke har kapacitet til at modtage en stor mængde nye medlemmer. Kampagner, samarbejder med skoler mm, vil kræve at trænerstaben blev udvidet og uddannet, da strukturerne bør være på plads, før at man kan modtage nye medlemmer (M2, 15-17:00)

M1 beskriver, at der i MTB-sporten er en forestilling om, at man træner med henblik på at køre konkurrence, og klassisk motionscykling er ikke målrettet børn indenfor disciplinen. Alligevel ser M1, at der er en stor mængde børn ude i klubberne, som cykler med og er en del af det sociale fællesskab uden at de

har sportslige ambitioner eller deltager i løb. M2 tilføjer, at det indenfor MTB er en forudsætning at man har forældreopbakning i forhold til transport til løb, og det kan derfor være vanskeligt at finde fodfæste i sporten, hvis man ikke har denne forældreopbakning. At der traditionelt set ikke findes en kultur omkring fælles klubture til løb, kan medføre at der er et hul i fællesskabet og en begrænsning i forhold til en bred rekruttering. Tilmed kan udstyrsaspektet være en hæmsko for en bred rekruttering, da disciplinen forudsætter en vis økonomisk formåen og velvilje fra forældre, hvis klubben ikke tilbyder låncykel og låneudstyr. At mange børn og unge til daglig cykler på en MTB, gør dog at denne dimension ikke behøver at være en hæmsko, da en sådan cykel fint kan fungere til begynder-MTB (M2, 41:00). M1 oplever ikke et udstyrskapløb indenfor B&U MTB, på samme måde som det kan opleves på landevej (M1, 45:30).

Løbstilbud som rekrutterings- og fastholdelsesgrundlag

Løbstilbud til B&U er, ifølge M2, en mangelvare, men nævner Sjællands Cuppen som en løbsserie, der er vokset ud af en ambition om at have en rekrutteringsplatform. Denne løbsserie fungerer uden licensklasser, tidtagning og kommissærer, med det formål at have et simpelt og let tilgængeligt koncept, som er nemt at gå til for klubberne. Et stort problem på Sjælland er, at klubberne primært er drevet af motionister, og derfor prioriterer at lave motionsløb frem for licensløb. B&U kan godt deltage i disse motionsløb, men dette foregår i et samlet felt med motionister i alle aldre, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. I Jylland har der for et par år siden været lignende cup-initiativer i Syddanmark og Vestjylland, hvor klubberne indgik i et samarbejde omkring en samlet DCU B&U-cup, hvilket var en stor succes, men dette samlede initiativ smuldrede igen. For tiden er der enkelte jyske klubber, der laver deres egne løbsserier, som fungerer under radaren fra den brede cykeloffentlighed, og M2 pointerer, at det kunne være på sin plads med et mere ensartet koncept, så man kan opbygge et stabilt lokalt løbstilbud til B&U over hele landet (M2, 49-54:00).

I takt med B&U-Sjællands Cuppens udvikling og succes, så er der kommet flere og flere licensryttere til, hvilket har medført et højnet niveau, men også sværere vilkår for nystartede MTB-ryttere. M2 ser derfor en udvikling af cuppen fremadrettet, hvor man kører både med en licensklasse og med en motions/begynderklasse. Derved kan cuppen fremadrettet både være et tilbud der kan fungere ift. til at rekruttere flere B&U, og samtidig være et løbstilbud til de etablerede ryttere, samt til de erfarne ryttere, som primært kører MTB på motionsplan (M2, 55:00). Som det er nu, er der ikke differentierede udviklingsmuligheder for B&U-MTB-ryttere, og med en separat motionsklasse op gennem alle B&U-årgangene, så ville man tilmed have et tilbud til de ældste B&U-motionsryttere, som under de nuværende forhold automatisk er underlagt en elitær tilgang, og deraf et potentielt frafald fra sporten (M2, 1.20:00)

Planen er fortsat at Sjællands Cuppen skal være et lokalt løbstilbud, som er nemt at organisere, hvor man kører uden officielle licensklasser, tidtagning og kommissærer, med det formål ikke at besværliggøre et arrangement unødigt, og i værste fald afholde klubberne fra at stå som løbsarrangør (M2, 57-59:00)

Tværdisciplinært samarbejde

Indenfor terrænsporten er cykelcross-disciplinen vokset betydeligt i de seneste år, hvor cross-rytterne kommer både fra en landevejsbaggrund, og fra en MTB-baggrund, idet der ikke findes klubber med cross som primærdisciplin. Indenfor B&U cross vurderes det, at der er en overvægt af MTB-ryttere. M1 og M2 ser deltagelse i cross-disciplinen som et godt supplement for MTB-rytterne, da konkurrencerne ligger over vinteren, og derfor kan fungere som en samlende begivenhed for klubmedlemmerne, i en periode, hvor de ellers ikke har konkurrenceaktiviteter. Løbstilbuddene over vinteren indenfor B&U MTB er af ringe kvalitet, og cross-løbene er derfor et brugbart alternativ til at fastholde et løbsfokus og vedligeholde det sociale sammenhold i klubben (M2, 27:00)

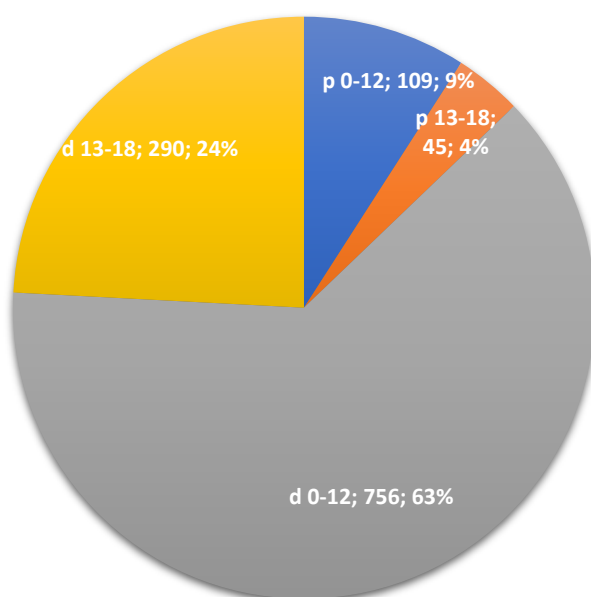
M2 ser ligeledes et rekrutteringspotentiale i MTB-disciplinen, hvis klubberne udvikler et BMX-tilbud til de yngste medlemmer, hvor træningen delvist kunne foregå på BMX-cykler i parker, skateranlæg eller på pump tracks. Derved kunne de yngste mødes på et lukket anlæg og fokusere på leg og udvikling af tekniske færdigheder, i et miljø der i højere grad understøtter leg og socialt samvær omkring det at køre på cykel. Inddragelsen af BMX kunne også foregå som et samarbejde med den lokale BMX-klub, hvis medlemmer på samme måde kunne inkluderes i MTB-træningen (M2, 1:01.00). En hæmsko for sammenhængskraften i MTB-klubberne er, at det er de færreste klubber der har et klubhus eller fælles tilholdssted, og et samarbejde med andre klubber kunne potentielt løse denne problematik, og være en betydelig faktor i udviklingen af fællesskabet i klubben (M2, 1:17.00).

Rekrutteringstiltag kunne, hvis denne tværdisciplinære tilgang udfoldes yderligere, tilmed tage udgangspunkt i en afdækning af klubber, som har en veludviklet landevejsafdeling men ingen MTB-afdeling (eller vice versa), hvor der bør være ressourcer og en potentiel interesse i, at udvikle andre discipliner i klubregi. Ligeledes findes der klubber med en bred voksenafdeling, men uden B&U-ryttere, som kunne have interesse i at få yngre medlemmer i klubben (M1, 1:12-1:13)

BMX

BMX-informanten(BI), beskriver BMX-sporten som værende en disciplin, hvis nuværende status er kendetegnet ved at have en bedre elite end nogensinde, mens bredden og talentmassen er mindre end den har været tidligere. Medlemsantallet er, ifølge BI, stagneret og måske endda faldet en smule over de seneste år, som følge af at der ikke bliver gjort så meget som tidligere for talentudviklingen (2:30). BMX-disciplinen kan karakteriseres som en disciplin der appellerer til de yngre målgrupper, når den generelle medlemsfordeling tages i betragtning. Nogle klubber har tilbud helt ned til 4års alderen, hvor man kan begynde på løbecykel, og det er muligt at køre konkurrencer fra 6-års alderen. Den største alders- og kønsgruppe er ifølge BI drenge omkring 12års alderen, hvilket bekræftes af medlemsfordelingen nedenfor, mens medlemsantallet falder blandt både drenge og piger fra 13år og opefter (9:50). Pigerne udgør ifølge BI ca. 15%, hvilket bekræftes af fordelingen i medlemsindberetningerne.

2017 BMX, køns- og aldersfordeling

Konkurrencekultur

Indenfor BMX er der en udbredt konkurrencekultur, hvor lige så snart man har trænet en smule, så stiller man op i løb. Der er typisk kun 4-5 gode ryttere i en årgang, og resten kører på et jævnt niveau, hvorfor det som nystartet hurtigt bliver nemt at begå sig i konkurrencer. På trods af at størstedelen af B&U-medlemmerne kører konkurrencer, så er det ikke konkurrencen i sig selv der motiverer udøverne. Det er nærmere fællesskabet og stemningen omkring løbsweekender som er drivkraften, hvor der er et

sammenhold på tværs af alder og klubber. Specielt for de unge årgange er det fællesskabet som er den primære drivkraft, mens de ældre i højere grad er drevet af konkurrencerne. Talentarbejdet i forbundsregi starter ved 15års alderen (17-19:00).

Konkurrencesæsonen starter i april, og omdrejningspunktet er den nationale serie, som kører over 8 weekender. Herudover findes der en Sjællands Cup og en Midtjysk Cup, samt en stor udbredelse af mindre træningsløb, som ikke er licenskrævende. Der er ca. løb hver anden weekend i sommerhalvåret, og der er mange der tager til udenlandske løb allerede fra de yngste aldersklasser (37:00).

Som det fremgår af kønsfordelingen, så er der en klar overvægt af drenge i BMX-sporten, og udøverne kan karakteriseres som "drenge med masser af energi, som godt kan lide sig at koncentrere sig om sit eget, og ikke har lyst til at spille fodbold"; og pigerne "er nogle vilde drengepiger, som godt kan lide at lave noget vildt" (22:15).

Træning

B&U-BMX-træning foregår oftest på en "voksen-BMX bane", hvor man anvender de tekniske udfordringer på langsiderne og løbicykel-træning foregår enten på sidste langside af BMX-banen eller på specifikke baner bygget til formålet. B&U-træningen bør udelukkende være orienteret mod tekniktræning op til 13-15års alderen, og isoleret fysisk træning bør ifølge BI først finde sted i teenageårene.

Trænere har typisk en baggrund som tidligere udøvere, eller som forældre, der selv har kørt en lille smule. Ifølge BI findes der en opfattelse af, at man selv skal have kørt BMX, for at kunne fungere som træner. Dette kan være en hæmsko for uerfarne forældre, som måske holder sig tilbage ift. at påtage sig en træneropgave. Klubberne har generelt svært ved at finde trænere til de træningshold, som de ønsker at have, hvorfor udøvere med forskellige niveauer ofte må træne sammen.

Generelt er uddannelsesniveaue blandt BMX-trænere godt, da mange har været igennem BMX-træneruddannelsen i DMU-regi. Med BMX-sportens overgang til DCU, og det nuværende fravær af en BMX-træneruddannelse, så er der efterhånden ved at være et hul ift. til nye trænere der kommer ind (13:30). I klubberne er der en god forståelse for Aldersrelateret Træningskoncept(ATK), men det er kun ca. ¼ af klubberne som reelt har implementeret det i træningen. Dette kommer blandt andet til udtryk i en tendens, hvor der er et for tidligt fokus på fysisk træning i de unge klasser, hvor det ifølge ATK først bør ske i den pubertære periode (25:30) (Overgaard, Petersen, Jørgensen & Schjellerup, 2013: 32)

BMX er i høj grad en unik disciplin under DCU, hvor arbejdskravene er markant anderledes end i andre discipliner. Det er nemmest at sammenligne, med sprint på bane, som der i øjeblikket ikke er særlig

udbredt i Danmark (27:00). Derfor er det atypisk med udøvere, som dyrker andre DCU-discipliner – dog kan de tekniske elementer i BMX, til en vis grad overføres til eksempelvis MTB, og mange voksne BMX-udøvere kører også på MTB.

Rekruttering

Blandt BMX-klubberne prioriteres det at kunne tage imod nye BMX-ryttere, da der, ifølge BI, er tale om en disciplin med få udøvere, og det er derfor et stort indsatsområde for mange klubber, at få nye medlemmer. Det er unikt for BMX, at forældre er til stede under træning, hvor de hjælper til med vedligeholdelse af træningsfaciliteterne og kan overvære træningen sammen med andre forældre. Dette gør at nye forældre, bliver taget godt imod, og det forventes, at man som forælder yder en indsats for klubben. Alle klubber har cykler og udstyr man kan låne – nogle steder gratis, andre steder mod en beskedent betaling – derfor er det nemt at komme i gang med sporten (9:00).

Hvis man som udøver har sportslige ambitioner indenfor BMX, så er der en fordel at starte allerede i 6 års alderen, da man, hvis man starter senere, vil have svært ved at begå sig i sin aldersgruppe. For en 10-12-årig nybegynder, vil man ofte være nødsaget til at starte på et træningshold med 7-8årige, hvilket kan være en hæmsko for motivationen for en 12årig. Trænermangel er en årsag til at man ikke har aldersvarende tilbud til nybegyndere, og trænerkompetencerne rækker ofte ikke til, at man formår at differentiere træningen tilstrækkeligt til forskellige niveauer inden for samme aldersgruppe (39:00)

Udover Sjællands cuppen, som er henvendt mod nybegyndere, så er eksempelvis en række sjællandske klubber gået sammen om at lave nybegynderløb på udvalgte ugeaftener i stedet for den normale klubtræning, mens camps og samlinger møntet på bredden ikke er særlig udbredt indenfor BMX (11-13:00).

Rekruttering fungerer ifølge BI rigtig fint i BMX-sporten, hvor både børn og forældre bliver taget godt imod i klubberne, dog kan forventningen om forældreinvolvering i klubarbejdet afskrække visse forældre (29:00). Sociale medier er ikke særligt anvendt blandt klubberne ift. til rekruttering, og samarbejde med kommuner er heller ikke et tiltag, som, ifølge BI, tages i brug i særlig høj grad. Etablering af pump tracks, kunne ifølge BI være en tilgang til at få udbredt BMX endnu mere, f.eks. i områder hvor der ikke er etablerede BMX-klubber. Dette tiltag er allerede i gang rundt om i landet, og i Nordsjælland, er der vokset en nystartet BMX og MTB-klub ud af, at man har etableret en pump track i lokalområdet. I England, har der til sammenligning været en massiv vækst i BMX-sporten, som følge af at man har bygget pump tracks over hele landet (36:00).

Frafald

Der er en tendens til frafald fra BMX i teenageårene, hvilket ifølge BI blandt andet kan tilskrives at konkurrencerne kommer til at fylde mere og blive mere seriøse med mere stringent regelhåndhævelse. BMX-sporten, som er vokset ud af en "afslappet og tilbagelænet streetkultur", og dens udøvere, trives ikke med et alt for regelret og firkantet reglement, og man bør derfor, ifølge BI kigge på kommissæruddannelsen og løbsreglementer, med det formål at gøre løbsafviklingen mere simpel og rummelig (20-22:00)

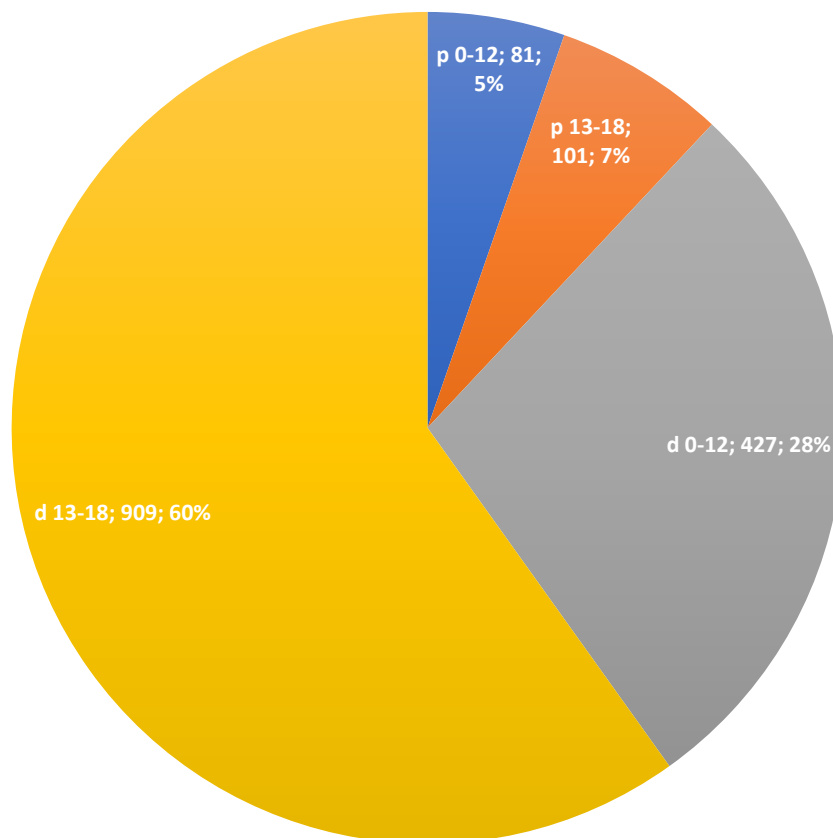
BMX-sporten er mange steder præget af en mangel på trænere, hvilket resulterer i at udøvere over 12-13år med forskellige ambitionsniveauer ofte er underlagt den samme uddifferentierede træning. Dette kan være en begrænsning for både den ambitiøse udøver, og for den mere socialt orienteret udøver, hvis træneren må basere træningen på en middelløsning. Klubberne har ofte ikke ressourcer til at oprette både et konkurrencehold og et motionshold, og dette kan i værste fald resultere i et frafald, specielt blandt motionsudøvere som primært dyrker BMX for at hygge sig med sine venner og samtidig køre på cykel (34:30, 40:15)

Landevej

Landevejsinformanten(LI), har været engageret indenfor disciplinen i omkring 10år, og vurderer at antallet af ryttere på landevej har ligget på et stabilt niveau igennem denne periode - dog er U11-klassen og pigeklasserne vokset over de seneste par år. U13 og U15 klasserne er de klasser, hvor der er størst tilgang af nye ryttere, hvorefter tilgangen stagnerer, og der begynder at være et frafald blandt ryttere i overgangen til U17 og i overgangen til U19. Tilmed kan det være svært at starte som ny rytter i de aldersgrupper, da det sportslige niveau er af international standard.

2017 Landevej, køns- og aldersfordeling

På trods af at landevejssporten som udgangspunkt er en individuel disciplin i B&U-klasserne, så oplever LI at der er et veludviklet socialt fællesskab på tværs af klubberne, både til løb og i forbindelse med træning. LI vurderer, at stort set alle landevejsklubmedlemmer deltager i løb, og man opfordrer til at tegne licens, så nystartede klubmedlemmer også oplever den sociale og konkurrencemæssige dimension af landevejsscyklingen. Denne vurdering af rytterens løbsdeltagelse stemmer dog ikke helt overens med forholdet mellem antallet af indløste licenser og antallet af B&U-landevejsklubmedlemmer i 2017, hvor 39% har tegnet licens, hvorfor et fokus på nystartede klubmedlemmer uden licens kan være et fremtidigt indsatsområde.

I U19klassen er teams et udbredt fænomen, hvilket LI bifalder, da disse teams er med til at styrke talentudvikling på det niveau. Enkelte steder forsøger man sig med uofficielle teams allerede i U17, hvilket, ifølge LI ikke er hensigtsmæssigt, men denne udvikling er svær at bremse fra central side. Desuden oplever

klubber med et U19-team ofte en tilgang af ryttere fra andre klubber i U15 og i U17, så der kan siges at være en elitær orientering blandt en stor del af rytterne allerede fra 13-14års alderen (1:07:45)

Køn

Landevejsdisciplinen har, som cykelsportens andre discipliner, en skæv kønsfordeling, hvor pigerne kun udgør 12% af den samlede masse. Sammenlignet med eksempelvis Sverige, som har store pigeklasser på landevejen, så er der i Danmark et fåtal af piger som cykler på landevejen. Årsagen til dette er fra LIs position svær at identificere, men LI ser en positiv udvikling i antallet af piger som kører landevej over de seneste år. Denne tendens tilskriver han det arbejde der eksempelvis bliver gjort i Amager Cykle Ring, hvor ildsjæle og en aktiv rekrutteringsstrategi i form af tilbud til eksisterende pigerytteres veninder, har tiltrukket en betydelig gruppe af pigeryttere. Tilmed har Amalie Dideriksen tilknytning til klubben også en effekt i forhold til et øget fokus på pigecykling i lokalområdet. LI roser også arbejdet omkring etableringen af Pigecamps, som et tiltag på tværs af klubber, der kan understøtte pigerytteres sociale behov, samt det arbejde der bliver gjort fra kvindelandstræner Catherine Marsals side, som LI mener har en bred berøringsflade med pigerytterne over hele landet, hvilket kan være en motiverende faktor for pigerne (54:50)

Træning og kluborganisering

LI vurderer, at størstedelen af klubberne er godt rustet til at modtage nystartede B&U-ryttere, hvor det typisk er forældre og veteranryttere, der fungerer som trænere ude i klubberne. De store B&U-klubber er ofte drevet af ildsjæle, og dette kan potentielt være en udfordring for stabiliteten, hvis disse ildsjæle på et tidspunkt forsvinder i klubberne (13-19:45). ATK-konceptet er efter LIs overbevisning ikke særlig udbredt i klubberne, men nævner klubber som Herning og Horsens som forgangsklubber, mens der også er klubber, som har taget et aktivt fravalg af konceptet (39:30). I U17-klasserne er der en tendens til, at træningen individualiseres, hvor mange ryttere har personlige trænere og personlige træningsprogrammer, som gennemføres ved brug af wattmålere – en tendens som nogle steder allerede kan identificeres i U15-klasserne (38:00).

Et samarbejde på tværs af klubber er ifølge LI ikke særlig udbredt indenfor landevejsdisciplinen, hvor der kun eksisterer to distriktstræningslejre som optakt til sæsonstarten. Den jyske udgave i Horsens har i de seneste år haft en begrænset tilslutning, mens den sjællandske udgave i Næstved nyder stor tilslutning, med op imod 200 deltagere fra de sjællandske klubber. LI omtaler desuden et træningssamarbejde blandt de lokale klubber i hans nærområde, som afholder fællestæninger over vinteren, men kender ikke til lignende initiativer andre steder i landet, men vurderer dog, at de må eksistere (21:10).

Banecykling er ifølge LI primært udbredt blandt B&U rytterne i vinterhalvåret, hvor det hovedsageligt er de sjællandske ryttere som benytter dette tilbud i Ballerup Super Arena. Banen i Odense er svær at bruge over vinteren, da den ikke er opvarmet, og det er kun et fåtal af rytterne vest for Storebælt som tager turen til banetræning i Ballerup. Miniseksdagsløbet er et trækplaster for B&U banecyklingen, og LI håber at det forestående baneprojekt i Silkeborg, kan være med til fremadrettet at udbrede disciplinen vest for Storebælt (49:20)

LI ser et uforløst potentiale i inddragelse af forældre i B&U-arbejde, både på klubniveau, og på regionalt og nationalt niveau, da han i sit virke som B&U formand oplever en stor interesse og ønske om indflydelse fra forældre. Derfor kan en mere åben dialog, hvis det tages i det rette forum, åbne op for en øget aktivering af disse ressourcer, samt et mere åbent forhold mellem organisation og medlemmer (1.10:45).

Rekruttering

Medaljeløb

Medaljeløbsformatet har eksisteret i en årrække, men i de seneste år har udviklingen af dette, samt en central koordinering, fundet sted i begrænset omfang, hvilket ifølge LI er et område der fremadrettet bør prioriteres, da det tidligere har været en velfungerende rekrutteringsplatform (22:45). Man har gjort sig overvejelser over om man kunne samle de to regionsfinaler i en samlet finale, og tilmed udvikle på løbsformen, som i de nuværende officielle dokumenter lægger op til at afholde enkeltstart. I enkelte medaljeløb har man tidligere haft en løbsstruktur, hvor man har kørt tre heats med forskellige løbsformer – et format som forløb med stor succes. Medaljeløbenes generelle udbredelse og form synes dog vanskelig at afdække, de seneste års begrænsede generelle centrale koordinering taget i betragtning.

En udfordring i forhold til at afvikle medaljeløb er, at de bør foregå på en lukket bane, hvilket ikke altid er foreneligt med forholdene i klubbernes lokalområde. Et medaljeløb i forbindelse med klubbernes årlige licensløb vil være en oplagt mulighed, men samme begrænsning gør sig gældende her, såfremt medaljeløbet skal afvikles på en sikker måde afskåret fra trafikale faremomenter.

Tour de France-effekt

LI nævner perioden omkring Tour de France og til dels omkring PostNord Danmark Rundt, som tidspunkter, hvor der er et øget fokus på landevejscyklingen, og et øget potentiale i forhold til at rekruttere nye medlemmer til klubberne. Konceptet omkring "Tv2 på Tour", hvor der var arrangeret børneløb for nybegyndere rundt om i landet, var en stor succes, og LI ærgrer sig over, at det ikke længere eksisterer.

Interessen og idoliseringen af de professionelle ryttere er et lignende fænomen, som rummer et potentiale i forhold til B&U-cykling, hvor LI nævner eksempler på danske professionelle, som når de er hjemme i Danmark stiller op i deres lokale klub og træner med B&U-rytterne. Hvis dette fænomen kunne udbredes i større grad, så er der ifølge LI en stor effekt at hente, både i form af en styrkelse af det eksisterende klubmiljø, samt i forhold til rekruttering af nye medlemmer.

U9-aldersklasse

Man kan starte med at køre licensløb på landevej i U11-klassen, som dækker over børn som i kalenderåret fylder 9 og 10år. LI mener, at man inspireret af udlandet, bør overveje, om man kan udvikle et løbstilbud til endnu yngre børn, ikke nødvendigvis licensløb, men et tilbud, som kan appellere til 6-8årige med interesse for cykling, da disse ellers søger mod andre sportsgrene. Udfordringen i dette perspektiv er de sikkerhedsmæssige forhold, hvorfor at løbstilbuddet bør foregå på en lukket bane, hvilket kan være en udfordring, hvis konceptet skal integreres i eksisterende licensløb (28-30:00).

Skolesamarbejde

Idrætsundervisningen i folkeskolen er en oplagt rekrutteringsplatform for sportsklubber, og en øget indsats på dette område understøttes tilmed af ambitionerne i den seneste folkeskolereform, hvor man tilstræber en øget inddragelse af eksterne aktører i undervisningen, herunder foreninger, samt et øget fokus på bevægelse i undervisningen (Undervisningsministeriet, 2018). Danmarks Cykle Union råder over en trailer med MTB-, og landevejscykler som netop er tiltænkt et sådan formål, og LI efterlyser at dette tilbud kommer ud til endnu flere og bliver sat i system. Med folkeskolelærernes begrænsede tid til forberedelse af undervisningen, så er det ifølge LI nødvendigt, at man udvikler et koncept som er nemt at gå til for læreren, eksempelvis i forhold til vejledning og undervisningsmateriale. Konceptet kunne ligeledes udvikles i en form, som kunne fungere som et tilbud til skolerne på den årlige motionsdag, hvor et vejledende materiale i at afholde et skolecykelløb, kunne inspirere idrætslærere til at vælge denne løsning. En udfordring i disse tiltag vil være, at afviklingen af et sådan koncept vil være omfattende for den enkelte lærer at stå med alene, og LI ser derfor en mulighed i at eksempelvis forældre i den lokale cykelklub kunne agere hjælpere og eventuelt lave en kobling til den lokale cykelklub for interesserede elever (59:30-1.02:00).

Udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse

I gennem de seneste år har der været til en tendens til en udstyrmæssig oprustning blandt B&U-ryttere og deres forældre – en tendens som kan virke afskrækkende overfor nye ryttere i sporten, samt over for forældre der ikke ønsker, eller kan, følge med i dette kapløb. Derfor har man i B&U-udvalget igennem de seneste år arbejdet på en regel, der skulle begrænse fokuseringen på udstyret i U11 og U13-klasserne i form af restriktioner på hjul. Dette forslag blev i første omgang forkastet af bestyrelsen i DCU, og man arbejder nu hen imod en begrænsning på cyklens samlede vægt pr 1/1-19.(8-10:00). Udstyrmæssige udgifter er altså en stor post for udøverne indenfor landevejsdisciplinen, og LI vurderer, at låncykler har en begrænset udbredelse ude i klubberne, og de cykler som findes, er ofte ikke tidssvarende. Der ligger derfor en forventning om at man som ny rytter/forældre relativt hurtigt investerer i sin egen cykel (43:20).

Årsagen til frafaldet fra landevejsdisciplinen i teenageårene, ser LI, udover det udstyrmæssige perspektiv, som værende et vilkår som er svært at dæmme op for, da en stor træningsmængde bliver nødvendig i disse aldersklasser for at kunne gøre sig gældende i løb, hvilket kan være svært at forene med andre tilbud og krav til unge mennesker i den alder (1.02:45)

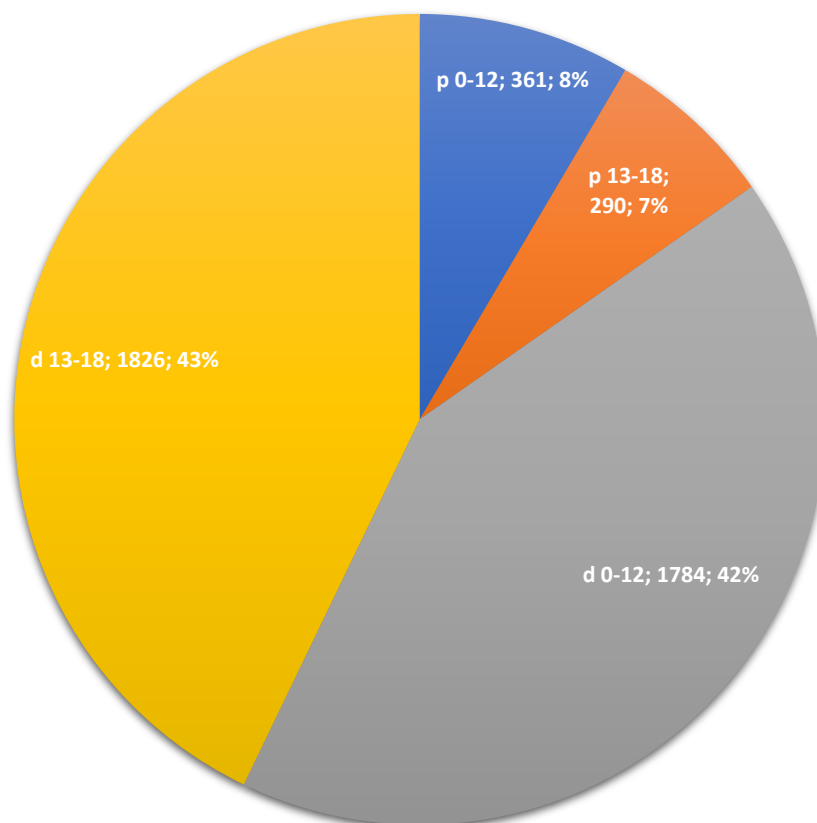
Pigecykling

Pigecykling-informanten(PI) inddrages til at belyse dette kønsspecifikke perspektiv på B&U-cykling, og på trods af PIs primære engagement indenfor landevejsdisciplinen, så besidder PI også et indblik i pigecykling indenfor andre discipliner.

PI ser positivt på udviklingen indenfor pigecykling, og vurderer at antallet af medlemmer er vokset betydeligt gennem de seneste år. Landevejsklubber som Amager CR, Herning CK og Esbjerg CR er specielt fremme i udviklingen af deres pigeafdeling, hvorimod de fleste andre klubber godt kunne gøre mere i forhold til pigemedlemmer (1:45). PI vurderer, at man fra DCUs side forsøger at opbygge en struktur og et program omkring elitearbejdet og italesætte forbilleder blandt eliterytterne, med det formål at yngre ryttere kan skue frem mod dette program og disse forbilleder, og drømme om at blive en del af dette på sigt (16:00). I U19P klassen er der i 2018 dog kun omkring 10 piger, hvilket ifølge PI ikke er tilfredsstillende, da dette ikke er nok til eksempelvis at undgå en samkørsel med eliten til DM, men PI ser en større bredde fra 2019, hvor en stor U17P-årgang rykker op (17:45).

Trods vurderingen af, at der er kommet flere piger i B&U klasserne de seneste år, så er der ifølge 2017 medlemsindberetningerne fortsat en skæv fordeling mellem kønnene på tværs af disciplinerne, med 85% drenge og 15% piger. På landevejen, hvorfra PI primært udtaler sig, er fordelingen endnu skævere, idet

2017 Køns og aldersfordeling på tværs af disciplin

pigerne her kun udgør 12%, mens BMX-piger udgør 13% og MTB-piger 17%, indenfor deres respektive discipliner. Således kan piger i B&U-regi, siges at være en minoritet, hvilket har betydelig indflydelse på hvordan disse piger organiserer sig og på hvordan eventuelle rekrutteringstiltag bør udformes. Samtidig kan den nuværende kønsmæssige fordeling ses som et potentiale i forhold til rekruttering af nye piger til cykelsporten, når samfundets generelle kønsmæssige fordeling tages i betragtning.

Træning og motivation

Piger træner uden undtagelse sammen med drengene i klubregi, hvilket PI, ud fra et sportsligt og fysisk perspektiv, ikke mener at man bør ændre på, da køn, i hvert fald frem til puberteten, ikke bør være noget man selekterer på. Ifølge PI, så ligger der en opgave i at få pigerne til at forstå, at de frem til puberteten ikke bør føle sig fysisk underlegne i forhold til drengene, hvilket kan være vanskeligt i forhold til de kønsroller som samfundet traditionelt set tilbyder (11:30). PI er ikke bekendt med kvindelige B&U-trænere i klubberne, og størstedelen af klubberne har ikke en strategi i forhold til hvordan de tager imod piger, og behandler derfor disse på lige fod med drengene. Dette er problematisk, idet der, ifølge PI, er en væsentlig forskel på hvilke værdier som piger og drenge lægger vægt på i forbindelse med deres sport. Drenge er i høj grad fokuseret på konkurrence og det fysiske perspektiv, mens piger i højere grad orienterer sig mod venskaber og sociale elementer i forbindelse med deres cykling. Specielt i de yngste klasser er de sociale faktorer altoverskyggende, og det kan være vanskeligt for en cykelklub at konkurrere på de sociale parametre med holdsportsgrene som fodbold og håndbold (12:45).

PI vurderer, at hovedparten af pigerne indenfor B&U landevejscykling deltager i løb, men om konkurrenceelementet er det primære incitament til løbsdeltagelse kan være tvivlsomt. Dette bekræftes af en rundspørge blandt ca. 10 U15P-ryttere (gennemført af kvindelandstræner Catherine Marsal), hvor kun 1 ud af de 10 udtrykker ambitioner om at komme på juniorlandsholdet (15:00). Deraf kan en forsigtig vurdering være, at hovedparten af pigerne, i hvert fald frem til U19-klassen, ikke umiddelbart er drevet af sportslige ambitioner. PI beskriver, at der især blandt teenagepiger er et frafald fra cykling, og vurderer, at dette kan skyldes høje samfundsmæssige forventninger, til hvordan en pige i den alder skal opføre sig, hvor uddannelse, en kvindelig kønsrolle og sociale forpligtigelser kan være vanskelige at balancere med en elitesportskarriere. Derfor er det, ifølge PI, vigtigt, at centrale aktører omkring udøveren, i form af skole, forældre og trænere, er rustede til at håndtere sådanne dilemmaer, hvis teenagepiger skal fastholdes i cykelsporten (21:45).

Klub- og disciplinsamarbejde

For at imødekomme at pigerne i klubberne ofte er meget alene blandt drengene, så bifalder PI etableringen af Pige camps, som er to årlige weekendsamlinger for piger fra 9 år og op til U19, hvoraf U15 og U17 er de største aldersgrupper blandt deltagerne. Her mødes piger på tværs af klubber og discipliner i en social kontekst, hvilket er givende i forhold til at knytte venskaber og understøtte samhørigheden blandt pigerne, og PI håber, at flere klubber tager initiativ til lignende arrangementer. Tilmed findes der i Nordjylland et samarbejde mellem adskillige klubber, hvor piger mødes til en specifik pigetræning i weekenden over

vinteren, hvilket ifølge PI er et godt supplement til den ugentlige klubtræning sammen med drenge. En større udbredelse og en central koordinering af sådanne initiativer ser PI som vigtigt i forhold til udviklingen af pigecyklingen - et område der fremadrettet bør prioriteres og støttes op omkring (7:00, 23:00). Samme tilgang kan også være fordrende på tværs af discipliner, hvor et klubsamarbejde mellem eksempelvis en MTB-klub og en landevejsklub, specielt i de yngre klasser, kan understøtte pigernes sportslige udvikling, samt styrke fællesskabet blandt pigerne på tværs af discipliner (32:20)

Rekruttering

At afdække hvilke barrierer der er for piger i forhold til at starte til cykling ser PI som et relevant område at få belyst, således at man kan forsøge at nedbryde disse barrierer og rekruttere flere nye medlemmer. Umiddelbart identificerer PI forældre, økonomi og sikkerhedsspørgsmålet som faktorer, der potentielt set kunne afholde piger fra at starte til cykling, men det er ikke et område som PI kan svare entydigt på.

PI italesætter et potentiale ift. til at rekruttere piger til cykling fra andre sportsgrene med lignende fysiske arbejdskrav. Dog er det nødvendigt, at man indenfor pigecykling udvikler nogle strukturer og tilbud, hvis piger fra andre sportsgrene skal lade sig tiltrække af cykelsporten. Tilbud som at få stillet en cykel til rådighed i opstarten, eller at få betalt licens og/eller klubmedlemskab kunne være eksempler på sådanne tilbud som vil kunne tiltrække nye piger til cykelsporten. Det kan dog være problematisk at headhunte piger, hvis de samtidig er engageret i andre sportsgrene, i hvert fald i de ældre B&U-klasser, da den fysiske belastning ofte vil være for stor til flere sportsgrene på en gang.

Ligeledes nævner PI åbent hus-arrangementer i klubberne som et rekrutteringstiltag, hvor interesserede ryttere kan stifte bekendtskab med cykelsporten, men samtidig er det langt fra sikkert, at klubberne er gearede til at modtage en række nye pigemedlemmer, hvorfor klubbens strategi og organisering i forhold til dette bør være på plads i forvejen. I udlandet opererer man i flere lande med "skoleforbund", hvor der er træning og årlige mesterskaber mellem skoler, hvilket man ifølge PI kunne lade sig inspirere af i Danmark, og potentielt set rekruttere nye talenter derfra.

Del 3 - Tværgående analyser

På baggrund af medlemsfordelingen blandt klubberne under DCU, så kan der i 0-18års spændet identificeres tre primærdiscipliner - MTB (26% af medlemmerne), BMX (29%) og Landevej (35%). Fællestræk og særegenheder for disse tre discipliner, vil herunder blive præsenteret, på baggrund af den data og de undersøgelser som er blevet præsenteret tidligere i denne rapport. De faktorer som herunder beskrives er udledt af dette materiale, og målet er, som tidligere beskrevet, at identificere målgrupper med størst rekrutteringspotentialer samt målgrupper med størst risiko for frafald.

Alder

BMX-disciplinen er kendetegnet ved at være den disciplin, hvor man kan starte tidligst, hvor nogle klubber har løbecykeltilbud til børn helt ned i 4års alderen, og hvor det er normalt at køre licensløb allerede fra 6års alderen. Indenfor MTB er det normalt at starte i 6-8års alderen, og deltagelse i licensløb er muligt fra man er 9 år, hvilket ligeledes gør sig gældende på landevejen, hvor det dog er sjældent at finde ryttere der starter før 9års alderen.

BMX-disciplinen er kendetegnet ved at have en betydelig overvægt af drenge i 0-12års gruppen i forhold til 13-18års drengegruppen, mens der i MTB er en mere ligelig fordeling mellem de to aldersgrupper. Landevejsdisciplinen udmærker sig ved at have en overvægt af medlemmer i den ældste drengegruppe, og den aldersmæssige fordeling indenfor disciplinerne gør sig i store træk også gældende for pigerne, bare i mindre skala. Antallet af medlemmer i den 0-12års aldersgrupperne hænger i stor grad sammen med hvor tidligt man kan starte med disciplinen, og det må tilmed antages, at BMX og MTB indeholder elementer der appellerer specielt til de yngre målgrupper. Blandt de interviewede informanter fra BMX og MTB, fremhæves disciplinernes hovedfokus på leg og teknik op til teenageårene, og tilmed foregår disse discipliner i trafiksikre omgivelser, som ligeledes kan være en faktor der appellerer til de yngste udøvere og deres forældre. Landevejsdisciplinen er i større grad orienteret mod den rene fysiske udfoldelse og konkurrencedimensionen, og den store 13-18års drengegruppe i denne disciplin, kan ifølge de interviewede informanter i høj grad forklares ud fra, at mediernes eksponering af professionel landevejscykling medfører en interesse og en tilgang til landevejsdisciplinen fra netop denne aldersgruppe.

Blandt alle informanter beskrives en tendens til frafald fra disciplinerne i teenagealderen som, ifølge flere af informanterne, skyldes samfundsmæssige forhold - et vilkår som er svært at dæmme op for. Tilmed beskrives en tiltagende elitær orientering og en forøgelse af træningsmængden som faktorer, der kan

resultere i frafald blandt teenagere. Frafaldet fra MTB beskrives af MTB-informanterne ikke som en alarmerende tendens, da frafaldet overskygges af en medlemstilgang og store børneårgange som rykker op i teenageklasserne, hvorfor at der samlet set er en vækst i medlemstallene set over alle klasser indenfor MTB-disciplinen. Indenfor BMX-disciplinen beskrives frafaldet af teenagere som værende på grund af en tiltagende seriøsitet og en mere stringent regelhåndhævelse i forbindelse med konkurrencerne, mens det indenfor landevejsdisciplinen hovedsageligt er en forøgelse af træningsmængden i teenageårene, som resulterer i et frafald fra disciplinen.

Set over alle disciplinerne, så er der en indgroet forventning om, at en social orientering afløses af en tiltagende elitær orientering i løbet af teenageårene, og det må formodes at være vanskeligt for den enkelte teenageudøver at fravælge denne vej, og fortsat dyrke cykling på et mindre seriøst plan i klubregi, da kluborganisering og løbstilbud på disse alderstrin ofte forudsætter, at udøverne stræber efter en elitekarriere. Tilmed er det vanskeligt at starte til cykling på disse alderstrin og gøre sig gældende på et aldersvarende niveau, og initiativer med en niveaumæssig differentiering målrettet teenagere kunne derfor være fordrende for rekruttering og fastholdelse i denne målgruppe.

Køn

Den kønsmæssige fordeling set over DCUs discipliner i 0-18års spændet viser en markant overvægt af drenge, hvor pigerne samlet set kun udgør ca. 15% af medlemmerne. Kønsfordelingen i de specifikke discipliner viser, at andelen af piger er størst i MTB (17%), mens Landevej (12%) og BMX (13%) er relativt ens. Disse procentsatser er målt i forhold til den samlede mængde udøvere indenfor hver disciplin, og giver derfor ikke et endegyldigt billede af hvilke discipliner som har mest appel overfor piger. Hvis de absolutte medlemstal tages i betragtning, så er 0-12års pigeklassen i MTB den største af pige-aldersgrupperne, tæt efterfulgt af BMX 0-12p og Landevej 13-18p. Denne fordeling kan bekræfte den ovenfor beskrevne tendens, hvor MTB og BMXs legende og tekniske fokusering specielt appellerer til de yngre målgrupper, mens landevejsdisciplinen appellerer til de lidt ældre. Med landevejsdisciplinens størrelse, sammenlignet med MTB og BMX, så er det påfaldende, at forskellen udgøres på drengesiden, da pigeklasserne set på tværs af discipliner er mere eller mindre lige store. Dette kan enten indikere, at MTB- og BMX-disciplinerne appellerer til piger, eller at landevejsdisciplinen appellerer mindre til piger, hvilket er vanskeligt at give et entydigt svar på.

MTB-informanterne har en formodning om, at der er flere piger der kører MTB end landevej, hvilket er korrekt både på de absolutte medlemstal og på den procentvise andel af piger i disciplinerne, og nævner

tilmed en tendens i MTB-klubberne, hvor et voksende antal kvindelige medlemmer tager deres døtre med til MTB. I en af de største pigeklubber på landevej har man benyttet sig af et lignende rekrutteringsinitiativ, hvor man har inviteret klubmedlemmers klassekammerater med i klubben, hvilket bl.a. har medført en vækst i pigemedlemmer. Landevejsdisciplinen har ifølge pigecykling-informanten været i vækst på pigesiden set over de seneste år, og hun tilskriver dette, at man til dels har skabt en række forbilleder og en elitestruktur, som giver yngre piger noget at stræbe efter, og til dels, at man i stigende grad iværksætter initiativer som Pigecamps, der samler piger på tværs af klubber og styrker fællesskabet blandt piger i cykelsporten. De sociale elementer er ifølge pigecykling-informanten centrale for udviklingen af pigecykling, da piger i større grad end drenge orienterer sig mod venskaber og fællesskaber i forbindelse med deres cykling. Disse værdier kan være vanskelige at tilgodese for en pigerytter i en lokal klub, hvor der er en overvægt af konkurrenceorienterede drenge, og samarbejde på tværs af klubber, og eventuelt på tværs af discipliner, er derfor en nødvendighed, hvis et stærkt miljø indenfor pigecykling skal etableres. Samlet set er cykelsporten en idrætsgren som traditionelt set appellerer til drenge, hvilket ikke nødvendigvis fremadrettet behøver at ses som et ufravigeligt faktum, når samfundets generelle kønsfordeling tages i betragtning. En fremtidig vækst kan dog ikke alene genereres ud fra enkelte ildsjæles, eller enkelte klubbers fokusering på dette område, men bør underlægges en struktureret indsats på tværs af klubber og i forbundsregi, hvis antallet af piger i cykelsporten for alvor skal vokse. En sådan indsats bør sandsynligvis udformes ud fra værdier som ikke udelukkende har en elitær orientering, men nærmere en orientering mod sociale og rekreative værdier, hvor cykelsporten også rummer potentialer.

Rekrutteringspotentiale – Alder, køn og disciplin

I undersøgelsen af "Børn og unges deltagelse i idrætsaktiviteter" i "Danskernes motions- og sportsvaner 2016", fremgår det, som tidligere beskrevet, at MTB er den klart mest dyrkede cykeldisciplin i forhold til BMX og landevejscykling². Hvis denne kendsgerning sammenholdes med den aktuelle 2017 disciplinmedlemsfordeling, hvor MTB-disciplinen ikke skiller sig markant ud, så kan man udlede, at der må være et rekrutteringspotentiale indenfor denne disciplin. Hvis den procentvise angivelse i skemaet nedenfor skal tages for pålydende, så må potentialet specielt ligge i drengeklasseerne, hvor hele 6% af respondenterne angiver, at de dyrker MTB, uden nødvendigvis at være medlem af en klub. Tilmed er det værd at bemærke, at interessen for MTB er stigende des ældre udøverne bliver, hvilket ikke stemmer overens med medlemsfordelingen indenfor MTB, hvor der er ca. lige mange medlemmer i 0-12- og 13-

---

² Respondenter er adspurgt om generel deltagelse i idrætsaktiviteter – ikke nødvendigvis foreningsidræt.

18års aldersgrupperne, hvorfor at det største potentiale må ligge i 13-18års spændet. Når interessen for BMX og Landevej i forskellige aldersgrupper betragtes, så følger denne interesse derimod tendensen i medlemsfordelingen, hvor interessen for BMX aftager nu ældre udøvere bliver mens interessen for landevejscykling vokser nu ældre udøvere bliver (Pilgaard & Rask: 2016, 18)

%	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	7-9år	10-12år	13-15år
Mountainbike	3	6	1	2	4	5
BMX	1	2	0,4	2	2	1
Landevejscykling	1	2	1	1	0,3	2

Tabel 5: Børns valg af aktiviteter viser et meget traditionelt billede (pct.) (Pilgaard & Rask: 2016, 18).

Hvis forholdet mellem piger og drenge betragtes i samme (ovenstående) undersøgelse, så er det indenfor alle tre discipliner værd at notere sig, at den procentvise kønsinteresse (6/1; 2/0,4; 2/1) overstiger den procentvise andel af nuværende pigemedlemmer indenfor de respektive discipliner, hvorfor der set over alle tre discipliner må være et potentiale i at rekruttere flere piger.

Konkurrencekultur

Samlet set gør det sig gældende, at der er en relativ lille andel af klubmedlemmerne i 0-18års alderen, som rent faktisk har indløst licens og deltager i licensløb (Landevej 39%, BMX 41%), og hvor MTB udmærker sig ved, at kun 18% af medlemmerne har indløst licens. Specielt 0-12års klassen i MTB har en lav andel af udøvere med licens (9%), mens licensandelen i 13-18års MTB-aldersgruppen (30%) tilnærmelsesvis ligner de andre discipliner. Tilmed er det værd at bemærke, at der indenfor alle disciplinerne er en tiltagende løbsdeltagelse des ældre udøvere bliver, hvilket må formodes at hænge sammen med en tiltagende specialisering og elitær orientering i teenageårene. De inddragede informanter beskriver dog, at stort set alle klubmedlemmerne kører løb, og årsagen til denne diskrepans i forhold til det faktiske forhold mellem licensindløsninger og medlemstal må være, at der må findes en stor mængde klubmedlemmer i periferien af klubmiljøerne, og som ikke figurerer i informanternes bevidsthed. Disse medlemmer er godt nok meldt ind i en klub, men det er tilsyneladende ikke konkurrencedimensionen som motiverer dem hvorfor de fravælger licensløb, eller også er årsagen, at de aldrig når at blive etableret i klubberne. De lave procentsatser i MTB-regi kan til dels forklares ud fra aldersspændet fra 6-9år, hvor udøvere kan dyrke MTB, men ikke deltage i licensløb; og til dels ud fra, at omfanget af licensløb for B&U er begrænset. B&U

rytterne kan i stedet få tilfredsstillet deres konkurrencelyst i den ikke-licenskrævende Sjællandscup, hvorfor licensindløsning bliver overflødig. En lignende forklaring kan bringes på banen i BMX-disciplinen, hvor der, udover de licenskrævende cups målrettet nye ryttere, samtidig findes et bredt udbud af ikke-licenskrævende træningsløb, hvorfra man rekrutterer til klubberne. Græsrods-løbstilbud indenfor landevejsdisciplinen er begrænsede, og andelen af ryttere uden licens må derfor formodes ikke at deltage i løb. Med den relativt begrænsede licensindløsning i alle discipliner, specielt i de yngste klasser, så bør man fremadrettet overveje, om disse målgrupper i højere grad bør prioriteres i B&U-udviklingsarbejdet, både i forhold til at kunne tiltrække nye medlemmer, og i forhold til at kunne fastholde de eksisterende medlemmer i klubberne. Indenfor BMX- og landevejsdisciplinen beskrives fællesskabet på tværs af klubber i forbindelse med løb som den primære motivation til løbsdeltagelse i de yngste klasser, og de ikke-licensindløsende ryttere må formodes at gå glip af denne dimension, såfremt de heller ikke deltager i ikke-licenskrævende løbstilbud. Ugennemsigtige og omkostningsfyldte processer omkring licensindløsning, samt eksistensen af ikke-licenskrævende løbstilbud indenfor MTB og BMX, kan være årsager til at licens fravælges blandt mange af de unge ryttere, og en gentænkning af licensformatet og løbsstrukturerne for de yngste nybegyndere kan være et fremadrettet initiativ, hvis en overordnet strategi i forhold til B&U-arbejdet skal føres ud i livet.

Kluborganisering herunder trænere, forældre og frivillige

Klubtrænerne er på tværs af disciplinerne ofte kendetegnet ved at være forældre til nuværende- eller tidligere klubmedlemmer, og i nogle tilfælde seniorryttere, som også er klubmedlemmer. MTB-informanterne fortæller, at størstedelen af de trænere som har været gennem DCUs træneruddannelser, er fra MTB-disciplinen, og klubtrænerne vurderes til generelt set at være kompetente, men det står uklart i hvor høj grad ATK-konceptet bliver anvendt i praksis ude i klubberne. Indenfor BMX- og landevejsdisciplinen er udbredelsen af ATK-konceptet, ifølge informanterne, ligeledes svær at bestemme, men mængden af uddannede trænere vurderes blandt informanterne til at være faldende, grundet DCUs nuværende begrænsede uddannelsesudbud, og en revision og nytænkning af uddannelses tilbuddene er derfor centralt, hvis trænerkompetencen ude i klubberne skal opretholdes. Indenfor landevejsdisciplinen vurderer informanten, at klubberne er godt rustet til at tage imod nye ryttere, samt til at niveaudifferentiere træningen, mens det indenfor MTB- og BMX-disciplinen står anderledes til. Specielt BMX-informanten beskriver en trænermangel, som medfører, at klubberne ofte må sammenlægge træningshold, så udøvere på forskellige niveauer og i forskellige aldersklasser er nødsaget til at træne sammen, hvilket går ud over kvaliteten i træningen. BMX er unik blandt DCUs discipliner, i kraft af at

træning foregår på en lukket bane, hvor forældre kan overvære træningen. Dette medfører, at nye forældre hurtigt bliver integreret i klubben, og deltager i det frivillige arbejde omkring klubfaciliteterne. Derfor kan det virke paradoksalt, at man har svært ved at engagere nok trænere i denne disciplin, og ifølge BMX-informanten ligger der en udfordring i at man italesætter, at forældre sagtens kan fungere som trænere, i hvert fald på B&U niveau, selvom man ikke har en baggrund som aktiv udøver.

I MTB-disciplinen har man i nogle af de største klubber i perioder haft medlemsventelister, da man i klubberne, grundet en omfattende medlemstilgang, ikke har haft ressourcer til at tage imod nye ryttere. MTB-informanterne pointerer derfor, at det er nødvendigt, at man sikrer sig, at klubberne er gearede til at tage imod nye ryttere, bl.a. gennem uddannelse af trænere, inden man iværksætter rekrutteringsinitiativer.

Forældre spiller generelt set en stor rolle i klubarbejdet, og der står ofte ildsjæle med en forældrebaggrund bag de succesfulde B&U-miljøer. Disse personers engagement er langt hen ad vejen den vigtigste faktor i forhold til B&U-arbejdet, men samtidig giver denne struktur en usikkerhed og en ustabilitet, hvis disse personer forsvinder. Ifølge landevejsinformanten, så ligger der et stort uforløst potentiale i forældregrupperne, som ofte er engagerede og ønsker indflydelse, både lokalt i klubberne og regionalt, men disse organer kan fremstå lukkede udefra set, hvilket kan være en hæmsko for aktiveringen af potentialet. Engagerede forældre er en stor fordel for den enkelte udøver med sportslige ambitioner, da disciplinerne, udøver en økonomisk dimension, også kræver et stort tidsmæssigt overskud fra forældres side i forbindelse med løbsdeltagelse, da der ikke er tradition for fælles klubtransport til løb. Hvis man som udøver ikke har forældre som kan/vil yde et økonomisk eller tidsmæssigt engagement, så kan det være en udslagsgivende begrænsning ift. en bred rekruttering til sporten.

Stort set alle BMX-klubber har låncykler og udstyr, som man kan benytte sig af som nybegynder, hvorfor opstart i denne disciplin ikke behøver at være omkostningsfyldt, mens det i MTB-klubberne og i landevejsklubberne er mindre udbredt med låncykler. MTB-informanterne pointerer dog, at man sagtens kan begå sig som nybegynder på en "hverdags-MTB", og da denne type cykel er den mest udbredte blandt børn og unge, så behøver den økonomiske belastning ved opstart i denne disciplin ikke at være omfattende. Landevejsinformanten beskriver hvordan man i denne disciplin arbejder på at indsætte udstyrmæssige begrænsninger for de yngste klasser, da man igennem de seneste år har oplevet et udstyrmæssigt kapløb blandt de yngste udøvere og deres forældre – en tendens som kan virke afskrækkende ift. nybegyndere i sporten, og tilmed indeholder en sikkerhedsmæssig dimension, som man fremadrettet ønsker at regulere fra central side. BMX- og MTB-informanterne oplever ikke et udstyrkapløb i samme grad som på landevejen, og ser derfor ikke en nødvendighed i at indføre restriktioner indenfor deres discipliner.

Udover indførslen af udstyrmæssige begrænsninger for de yngste klasser på landevejen, så kunne et fremadrettet rekrutteringsinitiativ være at arbejde henimod en større udbredelse af låncykler i landejevs- og MTB-klubberne. Den udstyrmæssige barriere bør overvindes, hvis klubberne skal have et bredt dækkende tilbud til nybegyndere der vil prøve sig af i sporten, og udbredelsen af en låncykelordning vil tilmed være et tiltag, som kan mindske den (irrelevante) udstyrmæssige fokusering blandt yngre etablerede klubmedlemmer og deres forældre, og dermed gøre landevejsdisciplinen mere økonomisk tilgængelig.

Samarbejde på tværs af disciplin og klub

Flere af informanterne beskriver tiltag på tværs af klubber og discipliner, som kan være fordrende for en styrkelse af B&U-miljøerne. Disse initiativer kan både have form af fællestræning mellem mindre klubber indenfor samme disciplin, men også fælles tilbud på tværs af discipliner blandt klubber i samme nærområde. Sådanne initiativer kan både være med til at knyttet sociale bånd i større fællesskaber end hvad en enkelt klub kan tilbyde, og tilmed bliver udvikling af en sportslig alsidighed tilgodeset – helt i tråd med ATK-konceptets anbefalinger for træning i den præpubertære periode (ATK, 2013: 32-33). Specielt blandt B&U MTB-rytterne vinder cross-disciplinen indpas i vinterhalvåret, og blandt specielt de sjællandske landevejsryttere er banesporten en anvendt vintertræning. Disse tværdisciplinære tilbud er, udover at være med til at styrke udøvernes alsidige udvikling, også med til at fastholde udøverne, når konkurrencerne i deres primærdisciplin ellers ligger stille i vinterhalvåret. BMX-disciplinen lider under, at der på landsbasis er relativt få indendørs BMX-baner, hvilket blandt nogle klubber kan være en udfordring i forhold til fastholdelse af udøvere i vinterhalvåret, når man som klub ikke kan tilbyde et fast træningstilbud. BMX-disciplinen er i sin udformning markant anderledes i end landejevs- og MTB-disciplinen, og tværdisciplinære aktiviteter er derfor en sjældenhed, men etableringen af et tværdisciplinært samarbejde, hvor BMX-klubberne eksempelvis i vinterhalvåret kunne indgå i MTB-klubbernes vintertræning, vil både kunne tilgodese udøvernes alsidige udvikling samt mindske et frafald fra BMX-klubberne udenfor løbssæsonen. Tilmed tilbyder BMX-disciplinen muligheden for at kunne starte til cykling i en markant tidligere alder end i de andre discipliner, og hvis der fremadrettet i højere grad etableres tværdisciplinære aktiviteter, hvor der skabes en kobling fra BMX til de øvrige discipliner, så kan BMX ydermere fungere som et tilbud til de yngste medlemmer, som på sigt ønsker at udfolde sig i cykelsportens andre discipliner.

Pigecamps-initiativet er ligeledes et eksempel på, hvordan et samarbejde på tværs af klubber og discipliner kan udformes; og for pigerne, som i deres daglige klubaktiviteter ofte er i undertal i forhold til drengene, er

denne type tiltag centrale for udviklingen af et socialt fællesskab på tværs af klubberne, og et område som fremadrettet bør prioriteres. Indenfor landevejsdisciplinen afholdes der årlige distriktstræningslejre, hvor målgruppen er begge køn, og disse er ligeledes vigtige i forhold til at understøtte fællesskaberne blandt udøverne på tværs af klubber.

Rekrutteringsinitiativer

Ud fra de involverede informanternes perspektiver, så tegner der sig et billede af, at klubberne i varieret omfang aktivt gennemfører initiativer med sigte på rekruttering af nye B&U-medlemmer. I MTB-disciplinen har man i nogle af de største perioder fravalgt en aktiv rekruttering, hvor man ikke har haft kapacitet til at have flere B&U medlemmer i klubberne, men det generelle billede er, på tværs af discipliner, at man tager hånd om nye ryttere der ønsker at starte i en klub med de ressourcer der er tilgængelige. Der tegner sig desuden et billede af, at den primære tilgang til klubberne kommer fra en mund-til-mund-rekruttering, hvor venner, bekendte og familiemedlemmer indlemmes i klubberne.

Løbstilbud til nybegyndere

I MTB-disciplinen har man i en årrække opereret med et B&U cup-format, som i en periode har været en landsdækkende cup, men i sin nuværende udformning begrænser sig til Sjælland. Målet med denne løbsserie har været at have en rekrutteringsplatform med lokale og ikke licenskrævende løbstilbud, hvor nybegyndere kan prøve kræfter med sporten. Tilmed er der blandt jyske klubber lignende samarbejder på tværs af klubber omkring ikke-licenskrævende løbsformater målrettet lokale nybegyndere i MTB-disciplinen. Disse græsrodsinitiativer er åbne for alle, og løbene lider ifølge MTB-informanterne i øjeblikket under, at licensryttere deltager i og dominerer disse løb, som følge af de manglende licensløb. Derfor er det for en nybegynder svært at gøre sig gældende i dette format, og man påtænker derfor fremadrettet at lave en opdeling af de etablerede og de nye rytterne indenfor samme løbstilbud. Ligeledes ønsker MTB-informanterne fremadrettet at lave et mere koordineret initiativ dog med en lokal forankring, så løbsformatet igen kan hvile på et stabilt fundament og et ensartet koncept.

I BMX-disciplinen har man ligeledes en Sjællands cup samt en Midtjysk cup, som er tiltænkt nybegyndere, samt en række træningsløb på hverdagsaftener. Licens er som hovedregel påkrævet indenfor BMX-disciplinen, men dette afholder ikke relativt nystartede BMX-ryttere i at deltage i disse løbsinitiativer. Tilmed er det i mange BMX-klubber kutyme at afholde åbne træninger, hvor interesserede børn og unge kan låne udstyr og prøve sig af på BMX-banen – et initiativ hvorfra der sker en væsentlig rekruttering. BMX-disciplinen har overordnet set veludviklede tilbud til nybegyndere i form af lånecykler, udstyr og løbstilbud,

og indsatsområder inden for denne disciplin bør i højere grad fokusere på klubudvikling, og tilbud som kan fastholde eksisterende medlemmer i klubberne.

Medaljeløbene har i en årrække været landevejsdisciplinens formelle svar på en rekrutteringsplatform, men dette løbskoncept har i de seneste år været underlagt en begrænset central koordinering, og den nuværende udbredelse er derfor svær at bestemme. Dette er ifølge landevejsinformanten beklageligt, da konceptet tidligere har været velfungerende, og en fremadrettet revitalisering er derfor oplagt. En udvikling af konceptet kan bl.a. have form af en nytænkning af løbsformatet, samt en generel koordinering af de forskellige afdelinger, og den afsluttende finale. Tilmed er det oplagt, at klubberne arrangerer medaljeløb i forbindelse med deres årlige licensløb, såfremt det kan afvikles i trafiksikre omgivelser.

Tidlig rekruttering

Landevejsinformanten beskriver, at man i denne disciplin begrænses af, at man først kan køre licensløb fra 9 års alderen, hvilket medfører at yngre søskende og andre interesserede børn, som ikke er gamle nok til at starte, søger til andre sportsgrene, som følge af et manglende tilbud indenfor landevejscykling. Hvis der kan udvikles et tilbud til disse målgrupper, f.eks. en U7 og U9 klasse i et trafiksikkert medaljeløbsformat, eller at børnene kanaliseres over i BMX eller MTB-disciplinen som har tilbud til disse aldersklasser, så kan der potentielt rekrutteres endnu flere medlemmer i en tidlig alder. MTB-informanterne nævner ligeledes udviklingen af et tilbud til de yngste medlemmer som et potentiale, hvor MTB-klubberne ved at oprette yngre aldersklasser i MTB B&U-cuppen, samt ved at inddrage BMX-aktiviteter i træningen, både kan udvikle den legende dimension og tekniske færdigheder hos de nuværende medlemmer, og samtidig appellere til en endnu yngre målgruppe end den nuværende.

Forbilleder

Blandt landevejsinformanterne beskrives vigtigheden i at have ryttere, som kan fungere som forbilleder for de yngste ryttere, og tilmed spille en aktiv rolle i deres lokale B&U-miljøer. Indenfor pigecyklingen tilskrives denne dimension en væsentlig del af æren for de seneste års medlemstilgang, og også på drengesiden findes eksempler på, hvordan enkelte professionelle ryttere interagerer med B&U-afdelingerne i deres respektive moderklubber. Hvis dette koncept fremadrettet kan udbredes i endnu større grad, tilmed på tværs af discipliner, så kan det potentielt set give et endnu større afkast, i form af en styrkelse af

klubarbejdet og flere nye medlemmer i klubberne. Idoliseringen af de professionelle udøvere vurderes til at være mest udbredt indenfor landevejsdisciplinen, da denne er den mest eksponerede disciplin i medierne, og landevejsinformanten beskriver perioden i forlængelse af Tour de France, og delvist PostNord Danmark Rundt, som et rekrutteringsvindue der bør udnyttes.

Skolesamarbejde

Specielt landevejsinformanterne ser perspektiver i folkeskolen som rekrutteringsplatform, hvor cykelkoncepter, der kan anvendes i eksempelvis idrætsundervisningen, eller i forbindelse med skolernes årlige motionsdag, potentielt set kan medføre en medlemstilgang til cykelklubberne. DCUs trailer med låncykler kan bringes i spil i sådan et koncept, og der bør udvikles undervisningsmaterialer samt lærervejledninger, hvis konceptet i praksis skal findes realiserbart blandt lærere. Ligeledes er det oplagt at lokale cykelklubber involveres i skolebesøg, hvor de kan bistå med afviklingen af forløbet, samt skabe en kobling til den lokale cykelklub for interesserede elever. Hvis konceptet kan vinde udbredelse, så kan det fremadrettet udvides i en bredere dimension, i form af regionale eller nationale skolekonkurrencer i stil med koncepter som "Skolefodbold" og Skole OL".

MTB-informanterne ser ligeledes perspektiver i at rekruttere gennem aktiviteter målrettet skoleklasser, men pointerer, på baggrund af MTB-disciplinernes medlemsvækst gennem de seneste år, at man skal sikre sig, at klubberne er rustede til at tage imod en række nye ryttere, i form af uddannede trænere og låncykler, før man sætter disse initiativer i søen, hvis initiativerne på sigt skal give et afkast i form af nye medlemmer i klubberne.

Potentielle indsatsområder

På trods af denne rapportens hensigt om at identificere specifikke discipliner, køns- og aldersgrupper med et stort rekrutteringspotentiale, samt målgrupper med risiko for frafald, så tegner der sig et billede af, at en stor del af de potentielle indsatsområder ikke nødvendigvis behøver at isoleres til specifikke discipliner eller specifikke køns- og aldersgrupper. Nedenfor udfoldes de potentielle indsatsområder, som står klart frem i forlængelse af rapportens undersøgelser.

Løbstilbud til nybegyndere

Løbstilbud til nybegyndere kan både dække over løb som sigter mod at rekruttere børn og unge der aldrig har gjort sig erfaringer med cykelsporten, samt mod ryttere der allerede er etableret i en cykelklub men som endnu ikke har indløst licens. Indenfor BMX-disciplinen findes der allerede en række velfungerende løbstilbud til nybegyndere i klubregi, mens løbstilbud som sigter mod at få nye ryttere i klubberne tilsyneladende ikke er udbredt. Dog afholder en stor del af BMX-klubber åbent hus-arrangementer hvorfra der sker en rekruttering, og denne rekrutteringskanal må vurderes til at være en fornuftig vej ind i disciplinen, da løbsdeltagelse i denne disciplin forudsætter specifikke tekniske færdigheder, som ikke er at finde hos utrænede børn og unge. Således kan en udbredelse og synliggørelse af BMX-klubbernes åbent hus-arrangementer være en metode til at rekruttere flere børn og unge til denne disciplin, og samtidig bør man sikre sig, at klubberne er rustede til at modtage disse nye udøvere, før dette initiativ sættes i søen.

Landevejsdisciplinen har historisk set haft medaljeløbene, samt lignende tilbud, som rekrutteringsplatform, men udbredelsen og kontinuiteten i disse arrangementer har igennem de seneste år været svingende. En central koordinering af dette koncept bør derfor være et initiativ som fremadrettet kan fremme rekrutteringen til landevejsklubber, og herudover fungere som et løbstilbud til den store andel af licensløse landevejsryttere i klubberne. Tilmed kan en nytænkning af løbsformat, og en samkørsel med licensløb (under trafiksikre forhold), være udviklingsområder som kan revitalisere formatet og sikre dets udbredelse. Medaljeløbene er traditionelt set åbne for både klubmedlemmer uden licens, og for børn og unge uden tilknytning til en cykelklub, men hvis arrangementerne skal ramme bredt og resultere i en medlemsvækst i klubberne, så er det centralt, at arrangementerne i højere grad fremadrettet synliggøres og markedsføres i de pågældende lokalmiljøer. Tilmed findes der udenfor medaljeløbsformatet en række enkeltstående løbstilbud til nybegyndere, som med fordel kan underlægges en central koordinering og samles i en overordnet kalender, og således give et overblik over tilbud til interesserede børn og unge.

I MTB-disciplinen har man igennem de seneste 8-10år haft mere eller mindre koordinerede MTB-cups til nybegyndere uden licens, og en fremadrettet central koordinering af disse tilbud er en oplagt tilgang til at

sikre et stabilt fundament og et ensartet koncept, således at der fremadrettet findes lokale tilbud til MTB-interesserede børn og unge over hele landet.

MTB-disciplinen lider under, at der er et begrænset antal licensløb for B&U, og licensryttere er derfor hyppige deltagere i de ikke licenskrævende B&U-cups. Dette medfører et højt sportsligt niveau i det nuværende format, hvilket ikke nødvendigvis er fordrende for løbenes funktion som rekrutteringsplatform. Derfor er en opdeling af felterne i licensryttere og nybegyndere et fremadrettet ønske, som kan være med til at sikre både et tilbud til de etablerede licensryttere samt til nybegynderne. Hvis man fra central side ønsker, at en større andel af MTB-medlemmerne skal indløse licens, så bør man fokusere på at udvikle de licenskrævende løbstilbud i B&U-regi, da incitamentet til at indløse licens ellers er fraværende, når det er muligt at deltage i ikke-licenskrævende løbstilbud.

Både landevejs- og MTB-informanterne gør sig overvejelser omkring hvorvidt man kan udvide aldersspændet i løbstilbuddene til nybegyndere, således at man kan starte i en tidligere alder end den nuværende. Sikkerhedsspørgsmålet er, specielt på landevejen, en udfordring, men ved afholdelse af medaljeløb i trafiksikre omgivelser vil en U7 eller en U9 klasse kunne fungere som et tilbud til de yngste. Ligeledes kan et tværdisciplinært samarbejde, hvor de yngste landevejsmedlemmer kanaliseres over i BMX- eller MTB-tilbud, være et tiltag med rekrutteringsværdi. Også MTB-informanterne ser et potentiale i at udvide aldersspændet i MTB-cuppen, samt et perspektiv i at inddrage BMX-træning for de yngste MTB-medlemmer, hvor de kan udvikle tekniske færdigheder i trygge omgivelser. Disse initiativer målrettet børn helt ned i 5 års alderen kræver en gentænkning af løbs- og træningsformaterne indenfor MTB- og landevejssporten, samt et tværdisciplinært orienteringsfelt, hvis dette rekrutteringspotentiale skal indløses.

Et langsigtet initiativ i forhold til udviklingen af løbstilbud til nybegyndere og ikke-licenshavende klubmedlemmer kunne være en fælles ikke-licenskrævende og tværdisciplinær B&U-cup, hvor initiativerne indenfor de forskellige discipliner samles i en fælles løbsserie. En sådan model vil have et stærkere fundament end de nuværende disciplinspecifikke initiativer, hvor en synergieffekt tilmed vil medføre en større synlighed, samt muligheder for at børn og unge kan gøre sig erfaringer med flere forskellige cykeldiscipliner i samme format.

Klubudvikling

MTB-informanterne beskriver en markant medlemstilgang indenfor disciplinen over det seneste årti, og flere af de større klubber har derfor i perioder haft medlemsventelister, da klubbernes kapacitet har været fuldt udnyttet. I forlængelse af dette pointerer MTB-informanterne, at klubberne bør have uddannede

trænere og en strategi klar i forhold til at modtage nye medlemmer, hvis rekrutteringsinitiativer skal være succesfulde på den lange bane. En udvikling af DCUs uddannelsesstilbud, samt en større frekventering til disse, er derfor en forudsætning for at klæde klubberne på til at rekruttere – En problematik som også gør sig gældende indenfor BMX-disciplinen, hvor man flere steder har trænermangel og ikke er i stand til at tilbyde differentierede træningstilbud til udøvere på forskellige niveauer. Ifølge hovedparten af informanterne er der en bevidsthed omkring ATK-konceptet i klubberne, men det er begrænset hvor mange af klubberne der i virkeligheden følger konceptet. En udvikling af konceptet og i særdeleshed en implementeringsstrategi i forhold til dette bør derfor være en vej til at sikre kvaliteten af B&U-klubtræningen fremadrettet. Forældre udgør størstedelen af de potentielle trænere, og der ligger ifølge flere af informanterne et perspektiv i, at udvikle strategier til at nå ud til disse, således at deres potentialer kan udnyttes i større grad – også til andre poster end indenfor trænergerningen.

Udstyrsdimensionen kan være en barriere i forhold til at rekruttere flere børn og unge til cykelsporten, idet der i særdeleshed indenfor landevejs- og MTB-disciplinen er et begrænset udbud af låncykler og udstyr i klubberne. Indenfor BMX-disciplinen har man i størstedelen af klubberne et stort antal låncykler, som man anvender i forhold til rekrutteringsaktiviteter og som et tilbud til nystartede ryttere. Hvis denne barriere kan mindskes indenfor MTB- og landevejsdisciplinerne, i form af en større udbredelse af låncykler i klubberne, så vil klubberne fremadrettet i større grad kunne gennemføre rekrutteringsinitiativer, som ikke forudsætter, at deltagerne selv har en brugbar cykel. Indenfor landevejsdisciplinen har man de seneste år fra central side arbejdet hen imod en udstyrsfølsomhedsbegrænsning i U11 og U13 klasserne som følge af et tiltagende udstyrskapløb i de yngste klasser, og en større udbredelse af låncykler i klubberne vil gå hånd i hånd med de forestående regelændringer, og være med til at sikre, at økonomisk formåen og forældres velvilje bliver en mindre udslagsgivende faktor for nye børn og unge i cykelsporten.

Frafald - Et alternativ til elitevejen målrettet teenagere.

Indenfor alle discipliner opleves der et frafald fra klubberne i teenagealderen, hvor specielt medlemmer i 17-19års alderen er en udsat målgruppe. Informanterne begrundet frafaldet med samfundsmæssige forhold som er vanskelige at dæmme op for, men samtidig tilskrives frafaldet forventninger om en øget seriøsitet omkring konkurrencer samt en forventning om en større træningsmængde, der sammenholdt med en teenagers øvrige forpligtigelser, kan være årsag til frafald. Om der er plads til ikke elitært orienterede teenagere i cykelklubberne, er, ud fra denne rapporters undersøgelser, vanskeligt at afdække, men der tegner sig et billede af en voksende andel af teenagere som indløser licens, og et fravær af tilbud med et socialt og rekreativt formål målrettet disse aldersgrupper. Tilmed kan det, på klubplan, af ressourcemæssige årsager være vanskeligt at tilbyde differentierede træningsmuligheder indenfor samme

alderstrin, hvilket gør det til et spørgsmål om klubudvikling. Om sådanne tilbud vil kunne mindske frafald blandt teenagere er langt fra sikkert, men under alle omstændigheder er det en problematik, som med fordel kan underkastes yderligere undersøgelser.

Pigerekuttering

Blandt informanterne er der en enighed om, at antallet af piger i cykelsporten er vokset i gennem de seneste år. Denne vækst tilskrives bl.a. den elitestruktur der er blevet skabt over de seneste år, samt de eliteryttere, som fungerer som forbilleder for B&U-pigeryttere. Tilmed pointeres vigtigheden af initiativer som "Pigecamps", hvor piger i cykelsporten flere gange årligt mødes på tværs af klubber og discipliner. Et fremadrettet initiativ kan derfor være en udvikling af dette koncept, både i kvantitet, men også i form af lignede initiativer i mindre skala, hvor regioner eller naboklubber indgår i et samarbejde omkring initiativer til fordel for pigeryttere. Informanterne beskriver hvordan piger i større grad end drenge lægger vægt på sociale relationer og fællesskabet med andre piger i forbindelse med deres cykling, og disse forhold bør i sådanne arrangementer tilgodeses, fremfor en fysisk og konkurrenceorienteret orientering.

Rollemodeller

Specielt landevejsinformanterne beskriver professionelle forbilleder samt mediedækningen af professionelle løb som centrale faktorer, der medfører en medlemstilgang i klubberne. Der findes eksempler på, hvordan professionelle danske ryttere yder en indsats i forhold til B&U-arbejdet i deres moderklubber ved at deltage i fællestræning og stille op til sociale arrangementer. Hvis professionelle ryttere over en bredere kam kan inspireres til at yde en indsats i forhold til B&U-arbejdet i deres lokale cykelklubber, så kan det have en væsentlig betydning i forhold til en styrkelse af B&U-miljøerne samt i forhold til at tiltrække nye ryttere. En indsats fra den enkelte professionelle rytter behøver ikke at være af omfattende karakter, men enkeltstående deltagelse i træning, sociale arrangementer eller i rekrutteringsinitiativer vil være kærkomment for klubberne i forhold til at skabe opmærksomhed omkring deres arbejde. På trods af at det primært er landevejsinformanterne, som omtaler inddragelsen af professionelle i BU-arbejdet, så må dette initiativ ligeledes kunne bidrage positivt indenfor BMX eller MTB-disciplinen. Landevejsinformanten omtaler ligeledes en Tour de France-effekt, hvor landevejsklubberne oplever den største interesse og tilgang af nye ryttere over sommeren, hvorfor at rekrutteringsinitiativer med fordel kan afvikles i denne periode.

Skolesamarbejde

Specielt landevejsinformanterne ser perspektiver i folkeskolen som rekrutteringsplatform, hvor cykelkoncepter, der kan anvendes i eksempelvis idrætsundervisningen, eller i forbindelse med skolernes årlige motionsdag, potentielt kan medføre en medlemstilgang til cykelklubberne. DCUs trailer med lånecykler kan bringes i spil i sådan et koncept, og der bør udvikles undervisningsmaterialer samt lærervejledninger, hvis dette koncept i praksis skal findes realiserbart blandt lærere. Ligeledes er det oplagt, at lokale cykelklubber involveres i skolebesøg, hvor de kan bistå med afviklingen af forløbet samt skabe en kobling til den lokale cykelklub for interesserede elever. Hvis konceptet kan vinde udbredelse, så kan det fremadrettet udvides til at have en bredere dimension, hvor man i stil med koncepter som "Skolefodbold" og Skole OL" kan afholde konkurrencer på regionalt eller nationalt niveau.

Rekruttering via netværk

De forskellige rekrutteringsinitiativer, som beskrives af informanterne på tværs af discipliner, er i en vis grad kendetegnet ved en fraværende central koordinering, hvor levetid og format kan fremstå vilkårligt. Tilmed er effekten af disse initiativer svær at indfange, og baggrunden for nye medlemmers valg af cykelsporten kan fremstå uklar. Dog er det værd at bide mærke i, at de fleste informanter omtaler, hvordan nye medlemmer ofte har en relation til eksisterende medlemmer, hvor eksempelvis, venner, bekendte, klassekammerater eller familiemedlemmer bliver indlemmet i klubberne. Denne type mund til mund-medlemstilgang er vanskelig at påvirke direkte, men eksempelvis "tag en ven med til træning"-initiativer, samt lånecykler til at understøtte dette tiltag, kan være en tilgang til at udbrede denne type rekruttering. Ligeledes kan eksisterende klubmedlemmer opfordres til i højere grad at udbrede andre rekrutteringsinitiativer og arrangementer i deres netværk, og tilmed bør sociale medier være en metode, som klubberne i højere grad bør anvende til at synliggøre deres aktiviteter.

Konklusioner

Formålet med denne rapport har været at afdække discipliner-, køns- og aldersgrupper i DCU-regi med størst rekrutteringspotentiale i aldersspændet fra 0-18år. Med strategisporets målsætning om en stigning i antallet af B&U-medlemmer frem til 2021, så har fastholdelse af eksisterende medlemmer ligeledes være et omdrejningspunkt for nærværende undersøgelser. Klubbers medlemsindberetninger samt licensindløsninger har været et omdrejningspunkt i belysningen af de forskellige cykeldiscipliners nuværende tilstand, og centrale informanter indenfor de respektive discipliner er ligeledes inddraget i rapportens analyser, med det formål at udfolde disciplinernes organisering og særegenheder yderligere. På baggrund af rapportens analyser præsenteres afslutningsvis en række potentielle indsatsområder, der fremadrettet kan sikre en medlemsvækst indenfor B&U-cykelsporten.

Medlemsfordelingen og disciplinanalyserne tegner et billede af, at MTB- og BMX-disciplinen appellerer mest til de yngre målgrupper(0-12år), mens landevejsdisciplinen appellerer mere til de ældre målgrupper i B&U-regi(13-18år). Årsager til disse aldersfordelinger kan bl.a. tilskrives sikkerhedsaspektet, hvor aktiviteter indenfor landevejsdisciplinen forudsætter at deltagerne er trafiksikre (9-10års alderen), og tilmed kan sikkerhedsspørgsmålet i det hele taget afholde forældre fra at sende deres børn til landevejscykling. Herudover indeholder BMX- og MTB-disciplinerne legende og tekniske dimensioner, som, i forhold til landevejsdisciplinens mere rene fysiske udfoldelse og konkurrencedimension, i højere grad må antages at appellere til de yngre aldersgrupper.

Piger udgør, set over alle disciplinerne, en minoritet (12-17%) i forhold til drengegrupperne, og en rekruttering af piger til cykelsporten, må, den generelle kønsfordeling taget i betragtning, derfor være et oplagt indsatsområde fremadrettet. Der tegner sig et billede af, at piger, i højere grad end drenge, lægger vægt på sociale og fællesskabsorienterede værdier i forbindelse med deres cykling. Initiativer der understøtter disse værdier er derfor centrale i forhold til den fremadrettede udvikling af pigecykling.

Når undersøgelsen af "børn og unges valg af idrætsaktiviteter" i "Danskernes Motions og idrætsvaner, 2016" sammenholdes med den faktiske medlemsfordeling fra 2017, så tegner der sig ligeledes et billede af, at pige-grupperne indeholder et potentiale som endnu ikke er udnyttet. Samme undersøgelse indikerer tilmed, at der blandt specielt blandt teenagedrenge findes en interesse for MTB – en interesse som endnu ikke kommer til udtryk i medlemsantallet indenfor MTB-disciplinen, hvorfor denne målgruppe også fremadrettet bør være et område hvorfra rekruttering prioriteres.

Rapportens beskrivelser af forholdet mellem licensindløsninger og medlemsantal viser, at der indenfor alle disciplinerne er en stort antal medlemmer som ikke har indløst licens, og deres motivation til at være medlem af en cykelklub må derfor være en anden end konkurrencedimensionen, hvorfor at tilbud med et bredere sigte potentielt set bør udvikles. Denne iagttagelse bør dog fremadrettet udforskes yderligere, da den lille licensandel også kan være et udtryk for, at nystartede klubmedlemmer benytter sig af ikke-licenskrævende løbstilbud, eller at de ikke får fodfæste i klubberne og i sporten.

Indenfor alle discipliner er der en tendens til frafald i teenageårene, specielt blandt unge i 17-19års alderen. Frafaldet skyldes, ifølge flere af informanterne, samfundsmæssige forhold, som fra foreningernes side er vanskelige at dæmme op for, men alligevel tegner der sig et billede af en række årsager til frafald, som kan forbindes med miljøerne indenfor de respektive discipliner. Generelt set, så er en tiltagende elitær orientering den primære årsag til frafald, hvor en øget træningsmængde og et tiltagende fokus på konkurrence overskygger en mere legende og fællesskabsorienteret tilgang til sporten. Initiativer med et bredere sigte end en konkurrencemæssig orientering, kunne derfor ligeledes være et omdrejningspunkt, for at fastholde teenagere i sporten.

På baggrund af denne rapport's samlede undersøgelser, står det klart, at rekruttering til cykelsporten på B&U-niveau forudsætter, at klubberne i højere grad rustes til at modtage nye ryttere. En revision og udvikling af DCUs uddannelsesstilbud står centralt i forhold til at kunne gennemføre en klubudvikling, idet der flere steder tegner sig et billede af mangel på trænere, hvilket begrænser klubbernes kapacitet i forhold til at kunne tilbyde differentierede træningstilbud til nuværende og nye medlemmer. Tilmed ligger der et udviklingsperspektiv i form af en strategi, der kan skabe en øget aktivering af forældre til klubmedlemmer, da disse oftest er drivkraften bag velfungerende B&U-miljøer.

Udstyrmæssigt er specielt landevejsdisciplinen og MTB-disciplinen økonomisk bekostelige, hvilket kan være en barriere for nye ryttere og deres forældre, og en større udbredelse af lånecykler og udstyr i de enkelte klubber, er derfor et indsatsområde, som fremadrettet kan facilitere klubbernes arbejde i forhold til rekruttering af nye ryttere. Dog bør man ikke nødvendigvis tage for givet, at alle klubber nødvendigvis kan se en fordel i at ekspandere deres B&U-afdelinger og ændre på en velfungerende struktur, og der kan derfor vise sig at ligge en opgave i, at synliggøre incitamenter til at gennemføre klubudviklingsinitiativer over for klubberne.

Ovenfor nævnte indsatsområder spænder bredt, og en fremtidig indsats bør fokuseres yderligere, når rapportens målsætning om at afdække discipliner med størst rekrutteringspotentialer tages in mente. Trafiksikkerhed står som en uomgængelig præmis i forhold til disciplinernes potentialer – specielt i de yngre årgange - og MTB og BMX er derfor de mest tilgængelige discipliner i dette perspektiv. Tilmed er specielt

BMX, og til dels MTB, de udstyrmæssigt mest tilgængelige discipliner, og sammenholdt med den førnævnte interesse for MTB blandt børn og unge, så må disse discipliner vurderes til at have størst potentiale i forhold til rekruttering. Indsatsen indenfor disse discipliner bør orientere sig mod børn op til teenagealderen, da disciplinerne viser sig at appellere mest til denne aldersgruppe, og samtidig går disciplinerne i deres udformning hånd i hånd med ATKs anbefalinger i forhold til træning i den præpubertære alder. Der tegner sig et billede af, at de primære udfordringer inden for disse discipliner ligger i forhold til klæde klubber på til at kunne rumme en række nye medlemmer, så derfor bør indsatsen i høj grad orientere sig mod klubudvikling, i form af at blive bedre til at inddrage frivillige i klubarbejdet samt i at udvikle trænerkompetencerne i klubberne.

Litteratur

Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design : choosing among five approaches* (3. ed. ed., pp. 448). Los Angeles: SAGE Publications

Fester, M. (2014). *Cykelsporten i Danmark – et notat om cykelsportens udvikling og fremtid. (DIF Analyse)*. Lokaliseret på https://www.dif.dk/da/Politik/Nyheder/DIF_Analyser

Fester, M. (2014). *Selvorganiserede cykelryttere – en undersøgelse af de selvorganiserede cykelrytteres ønsker, krav og behov for organisering. (DIF Analyse)*. Lokaliseret på https://www.dif.dk/da/Politik/Nyheder/DIF_Analyser

Fester, M. (2016). *Forening i forandring? – en undersøgelse af idrætsforeninger i Danmark. (DIF Analyse)*. Lokaliseret på <http://www.idan.dk/vidensbank/downloads/forening-i-forandring/b31ca4b5-bc63-46c9-a829-a69c00a571aa>

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview : introduktion til et håndværk* (2. udgave / Steinar Kvale, Svend Brinkmann ed., pp. 79-99 og 143-163). Kbh.: Hans Reitzel

Overgaard, B. B., Petersen, K. S., Jørgensen, J. & Schjellerup, L.S. (2013). *Cykelsport – aldersrelateret træning 10-18år*. Brøndby: Danmarks Cykle Union

Pilgaard, M. & Rask, S. (2016). *Danskernes motions og sportsvaner 2016. (Idrættens analyseinstitut)*. Lokaliseret på <http://www.idan.dk/vidensbank/udgivelser/danskernes-motions-og-sportsvaner-2016/03e7c32f-151c-44d2-a678-a69400850057>

Undervisningsministeriet (2018). *Læring og læringsmiljø*. Lokaliseret på <https://uvm.dk/folkeskolen/laering-og-laeringsmiljoe>